

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΚΟΥ
Αριθμ. Πρωτ. 200

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

Δοκ. III καν

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ
*Αριθ. *Ερωτ. *Θεσ. III 109/19*

Α1
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

*

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

11-15/11/70.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- Ἑθνηία -

1. Ἡ συμπληρωσις ἐγίνετο βάσει τῶν συλλεχθεῶν πληροφοριῶν, αἵτινες συμπεριλαμβάνονται εἰς τὸ συσταστέλλον μνημονεῖον πρόχειρον χειρόγραφον. εἰς τὴν ἐργασίαν, ὅμως, ταύτην, ὁ γράψας εἶχε καὶ ἴδιαν ἀνεκλιγῆν, ἐν προσωπικῶν ἐπιζητήσεων.
2. εἰς τὸ πρόχειρον χειρόγραφον, αἱ ἀπαντήσεις εἶναι ἠριθμημέναι μετὰ τὴν σειράν τοῦ ἐνετύπου θρωπματολογίου.
3. Διὰ τὴν εὐκόλοισιν καὶ συνδυασμένην παρακολούθησιν, ἐνετύπου καὶ προχείρου, διαχωρίζονται τὰ ἐρωτήματα μὲ μικρὸν κενὸν καὶ ἀναγράφονται ἐπιμνηστικῶς εἰς ποῖον ἐρωτήσιον τοῦ προχείρου, τελικῶς καὶ καθεὶς ἐπιτύπου θρωπματολόγου.
4. Τραγούδια δερσιμοῦ καὶ κατ' ἐῶμον πυρᾶς, διατάρχονται μόνον ἐπὶ χειρόγραφον.

1. Ήξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κομπόλις)... Δομενίκον...
(παιλαιότερον ὄνομα: Χειρακία.), Ἐπαρχίας Ἐλαβεῶν
Νομοῦ .... Παρίους.....
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἔξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος Δημήτριος
Καραμιντζάς.. ἐπάγγελμα, ... Διδάσκαλος.....
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις ... Δομενικόν.. Ἐλαβεῶν.
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἔξεταζόμενον τόπον... (7).....
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον Κ. Καλαγήρου.. Αθανάσιος....

.....
ἡλικία... 80.... γραμματικαὶ γνώσεις... Απύφαιτος.....
Δημοτικῆ Σχολῆς τῆς καταγωγῆς Δομενικόν.
Ἐλαβεῶν:

β) Μπούρια, Ἄνωκας, κίρκια, το... (γραμμ. γνώσεις) Στ. Δουλιχίου
Δομενικόν, Ἐλαβεῶν -

Α. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
βοσκήν ποιμνίων ; Οἱ χερσότοποι καὶ ἡ μὲν καλλιερχομένη
γῆ ἕκταρον (ἀγροαπαύνημα) πρὸς βοσκήν· Ἡ ἄλλη μὲν
καλλιερχομένη ἕκταρον πρὸς σποράν -
Υπάρχον αὐταὶ χωρίζεται ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
ματα ; Οἱ χερσότοποι ἦσαν πάντοτε τα ἀγροαπαύνημα ἄλλαδιν
καθε 2 χρέμα (ἀποτελοῦσαν 2 νταμλές) -
- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας ("Ἕλληνας ἢ Ξένους, ὡς
π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ. εἰς Τούρκους
Παράδιν καὶ κτὰ μεταξήρια. (βακούφικα) :-
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
του ; Δ.κ. ἐπῆρχε... τοιοῦτα περίπεωση, γιὰ εἰ. κα κτηματα
ἦταν... τῶν Παράδων, Οἱ Τούρκοι... εἰ. μοίραζαν μετὰ
κὸ θάνατο τῶν γονεῶν τους.

β'. 1) Οί κάτοικοι ασχολούνται μόνον εις τήν γεωργίαν ή μόνον εις τήν κτηνοτροφίαν ; ή συγχρόνως εις άμφοτέρας, δηλ. τήν γεωργίαν και τήν κτηνοτροφίαν ; *Άλλοι. κάτοικοι. ήταν μόνον γεωργοί, Άλλοι. κτηνοτρόφοι. και Άλλοι. γεωργοκτηνοτρόφοι.*

2) Οί τεχνίται (δηλ. οί βιοτέχναι) ασχολούνται έν παρέργω και εις τήν γεωργίαν ; *Όχι. Άσχολούνταν μόνον με τό. επάγγελμα ^{επιγ.}*

γ'. 1) Εις τά μεγάλα κτήματα : τών γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τών μοναστηρίων ποιοι ειργάζοντο εις αυτά ; και υπό ποίους όρους ; *ώς άτομα ή με όλόκληρον τήν οικογένειάν των ; Στα κτήματα των τσιφλικούχων. βούρκων, δούλευαν με όλη την οικογένειά τους με άμοιβή, ετών μοναστηρίων. έθελοντικά.*

2) Πώς έκαλούντο ούτοι ; (κολλήγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημασακάτοροι κλπ.) *Κολλήγοι Ποία ήτο ή κοινωνική των θέσις ; Άνθρωπίων χωρίς περιουσία, δεικνύματα και αξιοπρέπεια.*

3) Ποία ήτο ή άμοιβή των ; (εις είδος ή εις χρήμα) ; *Σ' είδος.*

4) Έχρησιμοποιούντο και έργαται ; εποχικώς, δηλ. διά τό θέρισμα, τό άλώνισμα, τόν τρυγητόν ή δι' όλον τόν χρόνον ; Άπό ποϋ προήρχοντο ούτοι ; ήσαν άνδρες μόνον ή και γυναίκες ; ποίαν άμοιβήν έλάμβανον ; ήμερομίσθιον εις χρήμα ή εις είδος ; *Μάλιστα λέγονταν. χαρματζήδες, αλλά μόνο με θέρισμα. κι έδωκιμα. ήταν κτοίτσι και πληρώνονταν μέχρι 5 σταμπόλια για τον άλώνισμό και ένα ταχάρι την ημέρα για θέρισμα.*

F. 5) Έχρησιμοποιούντο και δούλοι (υπηρέται) ή δούλα ; Έάν ναι, από ποίους τόπους προήρχοντο ; *Όχι... Δεν χρησιμοποιούνταν δούλοι ή δούλες, μακιμα...*

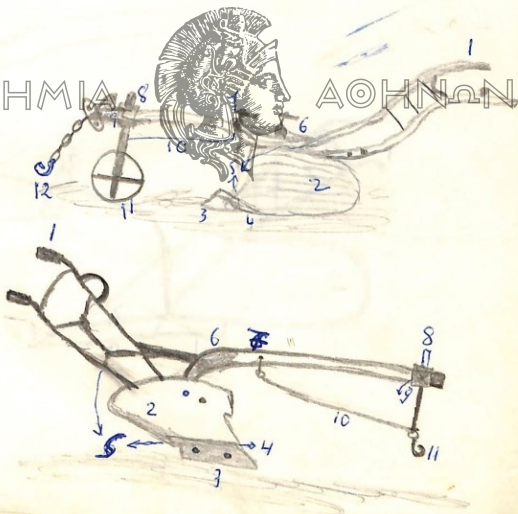
6) α) Οί νέοι και αί γέαι του τόπου ποϋ έπήγαιναν δι' άνεύρεσιν εργασίας ; ... *Δεν πήγαιναν πουθενά. Μόχα. Μόλι από πολυμελέ. οικογένει. δούλευαν στο άλώνισμα και θέρισμα με έντελειοτικο μεροκάματο και για τήν τροφή.*

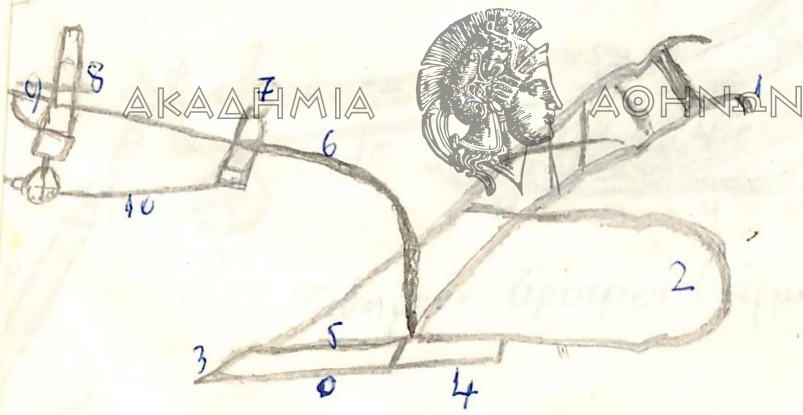
β) Έπήγαιναν εποχικώς : ως έργαται... *Όχι...* ή ως τεχνίται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφείς (μπογιατζήδες), πρματευτάδες (έμποροι) κλπ. ; *Όχι,.....*

δ'. 1) Πώς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλάμις μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; . . .

. Μονοχ. . με. κοπριά. . ζύων. . και. με. ζών. . καλάμια. .
 . Πού. . παραχώνονται. . με. εὐ. βόχυμα. . και. θα.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

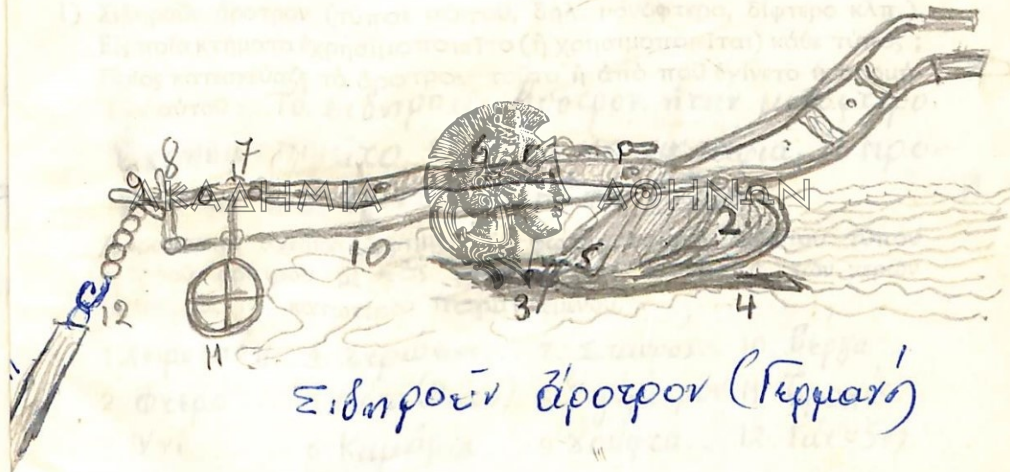

AKADEMIA

ATHENON

...το εγώ το πρώτον γάρ...
 ...1850... 1850...

...από τον...
 ...1858...
 ...1858...

Σιδερέϊν ἄροτρον (Γερμανί)

σουλίδης

...1850...

δ'. 1) Πώς έλιπταίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκήν κόπρον (βοῶν, αἰγοτεροβάτων κλπ.), φυτικήν (μέ καῦσιν: α) τῆς καλάμιᾶς μετά τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργάματος; ...

Μονον. με κοπριά. ζύων. και με εἰν. καλαμια.,
 . Πού. παραχώνονταν. με. εἰ. ὄργωμα. και. θα.
 . Π.ι. ζε. ....

2) Πότε ἔγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; ... Μετα. εἰ. 1950. .....

ε'. Ἄπο πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον και αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; Τὸ εἰδηρεινο. ἀλέτρι. (χ. γ. ματος)
μετα. εἰ. 1914., ἡ ἀλμυκιστικὴ μηχανή. (πατοῦσα) μετα. εἰ. 1933.

1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).

Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατασκευάζετὸ τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγένετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; Τὸ εἰδηρεινο. ἄροτρον. και. μετα. εἰ. 1914.

Ἐχρησιμοποιοῦντο. εἰ. ὅλα. τὰ. χωράφια. ἢ. προμήθεια. του. ἐγένετο. ἀπὸ. τὸν. Βόλον. .....

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄροτροῦ με τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου. ....

1. Χειραδάφυ.	4. Ζερώνη...	7. Σταυρος..	10. Βέργα...
2. Φερό.....	5. Μάνα (βάση).	8. Υγρόμετρον.	11. Βροχός..
3. Υ. γί.....	6. Καμάρα...	9. Χούφτα...	12. Γάν. ε. 57.

- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρῆσει;) .. Ἄπο. εἰ. 1945-46. .....
- 3) Μηχανὴ θερισμοῦ .. Ἄπο. εἰ. 1932-33. .....

4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν). Οὐδέποτε...

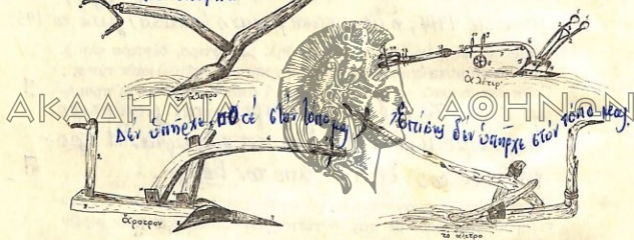
5) Μηχανή ἀλωνισμού ... Ἀπό τοῦ 1933.....

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατασκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον ... Μοταχοι τοῦ σ. ἰ. χειρῶν.

Μια μορφή ξυλινου ἀρότρου ὑπῆρχε, ἀπὸ τὸ πού
βώσεται μέχρι σήμερα. Ἀπ' τὴν ἐποχὴ Σόλωνος καμμία.

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλινου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

Ἄν ὑπάρχει εἰς τὸν τόπον σας

3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. Χειρολάδα ..... 6. Σπαίδα ἢ βέργα .. 11. Λομφί.....
2. Τείγμα κυνδίσου 7. Καμάρα ..... 12. Ζυγος.....
3. Κοκκαύρι ..... 8. Τείγμα κυνδίσου .. 13. Ζευλῆς.....
4. Νχι ..... 9. Ἀμπόλι-Καμάρα ..... 14. Ζευτήρες.....
5. Παραβολα ..... 10. Μπαύκλα ..... 15. Γούνα ζυγοῦ..

(1) Ἐὰν εἶναι δυνατὸν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Ἐάν ὑπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νά μεταβάλετε τήν ἀνωτέρω ἀριθμησίαν).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τήν ἀροτρίασιν ὄλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιῶν ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχνογραφῆσατε ἢ φωτονογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν

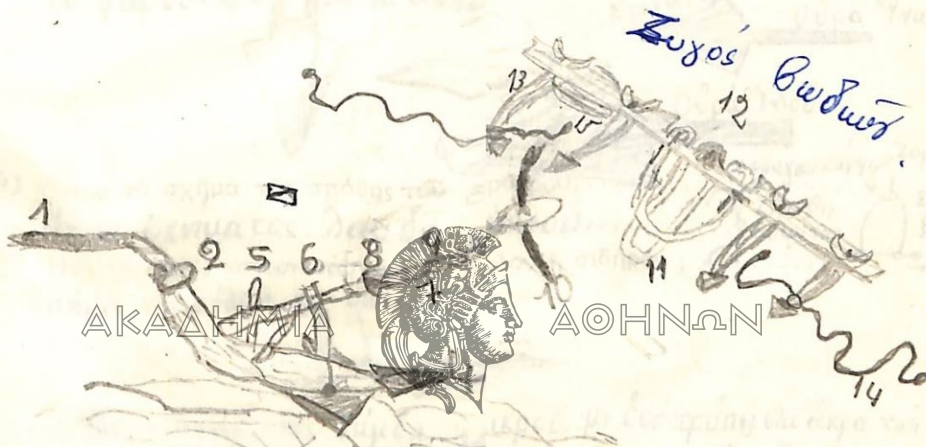
ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Σουλάτρον

Ζυγός
Βαδων

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ζυγάριον

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νά μεταβάλετε τήν άνωτέρω άριθμησιν).

4) Τό ύνί. Τό ύνί τοῦ ξυλίνου άρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διά τήν άροτρίασιν ὄλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιῶν ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καί τῶν πετρωδῶν. - Ἰχνογραφῆσατε ἢ φωτογραφῆσατε τό ἐν χρήσει ύνί (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν εἶναι διαφόρων τύπων) καί σημειώσατε τήν χρήσιν ἐκάστου.

Ἦσαν μιᾶς μορφῆς, ἀλλά διακρίνονται. ὁ φαρδύ...
 .. ἔρα. καί ὀκτωκῆρο. ἐπο. μπροστινό. καὶ μέρος. Το
 ἑτενικῆτερο. χρησιμοποιοῦνται. γιὰ. ἐο. πρώτο καί δεύτερο. βρῆμα.
 τό φαρδύτερο γιὰ τὰ ἄλλα.

5) Ποῖον τό σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ άρότρου;

Ἦσαν ἑξήματα λαμβ. μικροῦ, ...

6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατεσκευασμένη ἐκ ξυλοῦ ἢ σιδήρου ;

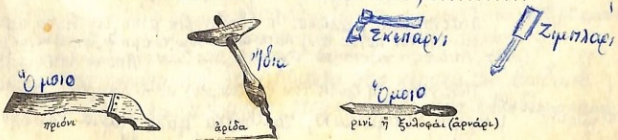
Υπήρχε καί ξύλινη καί σιδηρένια

ξύλινη Ἦσαν. ἑξήματα. λαμβ. μικροῦ, με δύο τρύπη δια ἄκρα ἐων κα-
 ω ἐκελῶν, γιὰ τὰ ἐνιδείσαι με τό κοντοῦρι, μ' ἕνα φραγκοκάρφι ἢ βήνη. ὁ τρύπη
 ἔνω ρύθμιζαν, τὰ βάθος τοῦ βρῆματος, με ἀνελακίβησμα τῶν φραγκοκαρφιῶν. ὅταν τὸ
 ἢ ἐβρῆσε) ἔραχο ἢ ξυλινῆ, ἔβρῆσι καί κανάριον, ἐνῶ ἡ εἰδεμένη δει. ὄβρῆσι, καί ἔρασε ἔ ἀλέγει
 Ἐργαλεῖα διά τήν κατασκευῆν καί ἐπιδιορθῶσιν τοῦ άρότρου

(π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφαί κλπ.).....

Ἦσαν. ἐο. σκεπάρνι, ἐο. πριόνι, ἐο. ἀρίδι, ἐο. ἀρνάρι, ἐο. ζιμπλαρι

- 8) α) Διά τόν ἄροτρον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες, ἢ, ἄλλο, ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. . . . Βιδία καὶ βοσβαλῖα μοτορ
- β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν ; . . . Δύο ζῶα . . . . .
- 9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ;
Ἦταν ἀπασαίτητος . . . . .

Ὅτι ὑπάρχει ἔσπονδος

ζυγός ἀπὸ εὐδερμίου ἀλίτρι καὶ ἀπὸ βοῖδὸ καρο. —

Ὅτι ὑπάρχει ἔσπονδος

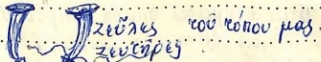
Zeula Zeula

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λαυριά, λοῦρα, ζεῦλες, πιζεύλια κλπ.). — Τα ἐξαρτήματα Ἦταν: 1. Ζυγός, 2. Λοῦρι, 3. Ζεῦλες

4. Ζεῦλες (ἢ) 5. Λοῦρα, 6. Δύο ζεῦλες

7. Ζεῦλες καὶ 8. Ζεῦλες . . . . .

- 10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερος τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας. . . . .

- 11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν). . Λοῦρα καὶ Λοῦρι. Ἦταν ἀπὸ ἔσπονδος

πὺλ. καὶ ἐπεξεργάζονται μὲ κοπανισμὸν βοσβάμι, γιὰ νὰ διατηρηθῶν μαλακὰ. Τὸ ἐμβαλεῖ ἐπὶ μέση τοῦ ζυγοῦ, περὶ τοῦ βαλῶν ἀπὸ τὸν ἦτοκο του, κάτω ἀπὸ τὸ ζυγὸ καὶ ἀμφοτέρωθεν ἔκωσαν μὲ μπουκλίδα

- 12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζώου ; Ἀπὸ τὸ 1916 : — κλήδρα

Πῶς γίνεται ἡ ζεῦσις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ; . Μὲ λαίμαρξια, βαμαράκι, τραβηχά, τραλαχάρια καὶ ἐχοιτιά(2)

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν, την οποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῶον διὰ νὰ προσδεθῇ εἰς αὐτὴν τὸ ἄροτρον. *Ἀπ. κη. μέση. καὶ καμάρα, ἐτερεῶν λαμῶν. βραχίονα (ἐλλυγοῦσιν). καὶ ἀπ. αὐτῶν πλάττονται ἐ γάντζος καὶ φάλαγγαριον. τὸ ὑπόλοιπον μέρος τοῦ ἄροτροῦ εἶναι, ὅπως ἐο. περιγράψατε ἐπὶ ξυλάδετρον, ὄβιο. κοντοῦρι, κλπ. Πύση μὲν ἐο. ἀμπόλι καὶ ὁ ζυγός. —*

ἐν πῦρκαν ἐλάχιονα εἶσι ἐπίμαζ

ζ'. Ἄροτριάσις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὄργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον); 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος) 2) γυναῖκα 3) ὑπηρέτης. Σημειώσατε πρὸς ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας. *Ἐρχεται ὁ ἄνδρας ἐν νηθῷ, ἀλλὰ ἐν ἑριμένῳ περὶ πτωχῶν ὁ ἐπιπρέτω... (Χαομεκταρῆ, ἀπ. ἐο. λοστρε) καὶ ἐν ἐλάχιονα οἱ γυναῖκες.*

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν). *Τὰ ποδεύονται ὁ ζυγός καὶ δεῖονταν οἱ ζεύγες κατόπιν περὶ κινῶνται ἐο. ἀμπόλι ἐπὶ λουρι καὶ ἐνδύονται μὲν ἐο. γάντζος καὶ ἄροτρον (βωδιῶν)*

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον. *Κατὰ καὶ ἴδιο ἐκαστὸν κρεῖτε. ἔρχεται ὁ ζυγός, δεῖονταν οἱ ζεύγες, τοποθεῖονται ἐο. λουρι, περὶ κινῶνται ἐο. ἀμπόλι καὶ ἐνδύονται μὲν*

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ἄροτρον ὄργωμα μὲν σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῆ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).

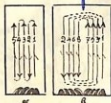
Μὲν κα. σχοινία ποῦ ἦταν δεμένα ἐπὶ κέρατα ἐπὶ βωδιῶν, ἐπὶ ἄλλα, μὲν κα. σχοινία ποῦ ἦταν δεμένα ἐπὶ κεφαλαρία

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγένετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγόμενας αὐλακας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

Μὲ τὸ ξύδινο ἄροτρο, τὸ ὄργωμα γίνεται καὶ εὐθείαι γραμμὴν, ὅπως, ἐπὶ, σχεδιάγραμμα (α), ...

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);

Μὲ τὸ βιδερένιο, γίνεται, περιφερειακῶς, ὅπως, ἐπὶ, (β). —

Σημειώσατε μετὰ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρῆσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχη ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος, σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΔΑΘΟΥΣ

- 5) Ἡ σπορά καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγένετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορὰς ἢ σποριές, φτάμιες, σιασιές, μεσδράδες κ.λ.π.); .. Τὰ ὄργωμα καὶ ἡ σπορά τοῦ ἀγροῦ, γίνονται, μὲ, ὀποριές, ...

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἢ σποριά); με αὐλακίαν; Μικροῦσαν κατὰ πλάτος (12) δρακελίω καὶ τραβούσαν αὐλακία

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορά τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιηθῆται ἄροτρον; .. Ἦσαν, ἐν, χρήσει, τὸ, βικαιρωτὸ, ὄργωμα καὶ τὸ ὄργωμα πλαγίως, ...

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρῆσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μετὰ τὸ ὑνί: καθέτως, πλαγίως, βαθιά κλπ. ....

Δὲν, ὑπάρχει, ἐπὶ, τόπον, μας, συνήθεια, καὶ, γίνε-
ται, ὀπορά, με, ἐπαπατή, ὅτι, παλαιότερα, γίνον-
ταν, αὐτό, —

Εἰς ποῖα ὄργωματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. Στάθματα χωράφια. Κάθε γέω. ὄργωμα. ἑταρῶν ἴσων με γέω. προηγουμένο. ἐπὶ πλαγιάρικα δέ, ἐταρῶν ἴσων πλαγιῶν.

γ) Ἀροτριάσεις (ὄργωματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὄργωματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ τότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὄργωματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. Γίνονται... 4-5... ἢ 5-6... ὄργωματα. Πρῶτη περίοδος... ὄργωμά κω, ἢ καὶ ἀπ' τὴν 10. καὶ Γενάρη μέχρι εἰλουσ. Μαΐου. καὶ δευτέρη ἀπ' τὴν 15. Ἀρχοῦ βλου μέχρι εἰλουσ. καὶ ἑπορῶν. Αὐτά εἶναι: 1. τὸ ἔχισιμο, 2. τὸ διαβάσμα, 3. τὸ ἐριάλετρο, 4. τὸ ἐταρῶν, 5. Ὁ σπαρτός.

2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

Γίνονται 2 ὄργωματα καὶ ἓνα ἐκάστην φύτευσι, ἢ δύο ἐκάστην με τσαπὶ. ἢ καὶ 3. ἢ καὶ 4. ἢ καὶ 5. ἢ καὶ 6. ἢ καὶ 7. ἢ καὶ 8. ἢ καὶ 9. ἢ καὶ 10. ἢ καὶ 11. ἢ καὶ 12. ἢ καὶ 13. ἢ καὶ 14. ἢ καὶ 15. ἢ καὶ 16. ἢ καὶ 17. ἢ καὶ 18. ἢ καὶ 19. ἢ καὶ 20. ἢ καὶ 21. ἢ καὶ 22. ἢ καὶ 23. ἢ καὶ 24. ἢ καὶ 25. ἢ καὶ 26. ἢ καὶ 27. ἢ καὶ 28. ἢ καὶ 29. ἢ καὶ 30. ἢ καὶ 31. ἢ καὶ 32. ἢ καὶ 33. ἢ καὶ 34. ἢ καὶ 35. ἢ καὶ 36. ἢ καὶ 37. ἢ καὶ 38. ἢ καὶ 39. ἢ καὶ 40. ἢ καὶ 41. ἢ καὶ 42. ἢ καὶ 43. ἢ καὶ 44. ἢ καὶ 45. ἢ καὶ 46. ἢ καὶ 47. ἢ καὶ 48. ἢ καὶ 49. ἢ καὶ 50. ἢ καὶ 51. ἢ καὶ 52. ἢ καὶ 53. ἢ καὶ 54. ἢ καὶ 55. ἢ καὶ 56. ἢ καὶ 57. ἢ καὶ 58. ἢ καὶ 59. ἢ καὶ 60. ἢ καὶ 61. ἢ καὶ 62. ἢ καὶ 63. ἢ καὶ 64. ἢ καὶ 65. ἢ καὶ 66. ἢ καὶ 67. ἢ καὶ 68. ἢ καὶ 69. ἢ καὶ 70. ἢ καὶ 71. ἢ καὶ 72. ἢ καὶ 73. ἢ καὶ 74. ἢ καὶ 75. ἢ καὶ 76. ἢ καὶ 77. ἢ καὶ 78. ἢ καὶ 79. ἢ καὶ 80. ἢ καὶ 81. ἢ καὶ 82. ἢ καὶ 83. ἢ καὶ 84. ἢ καὶ 85. ἢ καὶ 86. ἢ καὶ 87. ἢ καὶ 88. ἢ καὶ 89. ἢ καὶ 90. ἢ καὶ 91. ἢ καὶ 92. ἢ καὶ 93. ἢ καὶ 94. ἢ καὶ 95. ἢ καὶ 96. ἢ καὶ 97. ἢ καὶ 98. ἢ καὶ 99. ἢ καὶ 100.

3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτόν τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρανάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν αὐτὰρι ἢ ἄλλο δημητριακόν...

ἢ 6. ἢ 7. ἢ 8. ἢ 9. ἢ 10. ἢ 11. ἢ 12. ἢ 13. ἢ 14. ἢ 15. ἢ 16. ἢ 17. ἢ 18. ἢ 19. ἢ 20. ἢ 21. ἢ 22. ἢ 23. ἢ 24. ἢ 25. ἢ 26. ἢ 27. ἢ 28. ἢ 29. ἢ 30. ἢ 31. ἢ 32. ἢ 33. ἢ 34. ἢ 35. ἢ 36. ἢ 37. ἢ 38. ἢ 39. ἢ 40. ἢ 41. ἢ 42. ἢ 43. ἢ 44. ἢ 45. ἢ 46. ἢ 47. ἢ 48. ἢ 49. ἢ 50. ἢ 51. ἢ 52. ἢ 53. ἢ 54. ἢ 55. ἢ 56. ἢ 57. ἢ 58. ἢ 59. ἢ 60. ἢ 61. ἢ 62. ἢ 63. ἢ 64. ἢ 65. ἢ 66. ἢ 67. ἢ 68. ἢ 69. ἢ 70. ἢ 71. ἢ 72. ἢ 73. ἢ 74. ἢ 75. ἢ 76. ἢ 77. ἢ 78. ἢ 79. ἢ 80. ἢ 81. ἢ 82. ἢ 83. ἢ 84. ἢ 85. ἢ 86. ἢ 87. ἢ 88. ἢ 89. ἢ 90. ἢ 91. ἢ 92. ἢ 93. ἢ 94. ἢ 95. ἢ 96. ἢ 97. ἢ 98. ἢ 99. ἢ 100.

4) Πόσα ὄργωματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιεργείας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; Δια βιταρι. κριθῆς, δι' ἀραβοσίτου, 3, δια ψυχανθῆ 2.

5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκευὴ χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σπορὰν. π.χ. τὸ δισάκι εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους; ἓνα βακκί, πᾶν λεγόν. καὶ ἓποροβάκκι. 2. γιὰ τὰ βιταριά ἢ ἓνα. φουβῶν. γιὰ τὰ κουκκία καὶ ψυχανθῆ.

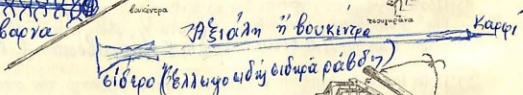
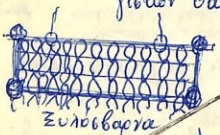
β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχόν ἄλλα μετὰ). 1, καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὑνὶ κατὰ τὴν ἀροτριάσιν (ὄργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ή τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἔλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῆ εἰς τὸ ἐν ἄκρον, τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον; . Καθαρίζονται με τὸ «εἶδερ». πού. ἦταν. ὑπό. ἓνα. ἀκρον. ἐν. ἀξιάλης (βουκίτερα), ὑπό. ἄρχωμα. με. βώδιον. Στὸ ἄρχωμα με. ἄλαθα, με. ὅμοιο. εἶδερ, ὑπό. ἓνα. ἀκροῦ. καμουτζικιοῦ.

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); . Μάνον. ἓνα. ἀβάρνισμα. γίνονται. κατὰ τὸ. κελευταῖο. ἄρχωμα, πρὸ. ἐν. ἐπαρᾶς. με. ξυλοβάρνα.

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ πού δὲν ἔχουν ὄργωθῆ (μὲ σκαλίδα, τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφή ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

Ἡ ξυλοβάρνα ἀποσπώνται ἀπὸ Ἡ θηλοκωρὰ ἐξυλοβάρνα. Μάλισσα, γίνονται. ὁ ἄρχωμα. βήμα, πού. πλέκονται. με. κλάδους. ἐν. γυνών. θαμνών.

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἢ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

έκάστου και παραθέσατε ίχνογράφημα ή φωτογραφίαν) . . . . .
 ... Η. και ο. καμάι και δ. τσάπα (εκεταρνια) .
 .. αυριβιγ, Σοιως. τει. ε. ιουσιδόμενα .. παρακα'ω.

6) Ποια πρόσωπα βοηθούν τον ζευγολάτην (ή ζευγάν) εις τὸ ὄργωμα και πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς και αἱ ἐργασίαι ποῦ ἐκτελοῦν
 Η. γυναίκα... και εα. παιδιά του... Λέγονται... βο.
 ηθοί.....

7) Ποια χωράφια ἐκαλλιεροῦντο (ή καλλιεροῦνται) διὰ τὴν σποράν ὄσπριων. Πῶς ἐγίνετο ἡ σπορά και ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἴδους.
 Η. ο. ὄσπρια καλλιερζοῦνται αυτα σου. προειδιστην
 για. αγραταπαυση. Η. γιακα η άλλος. βονδανς. ακολουδουσε
 και. τριρικε. ενα. ενα. τους. εθορους. ετην αυλακια (κουκία-ρεβιθ)

8) Ποια χωράφια ἐκαλλιεροῦντο (ή καλλιεροῦνται) διὰ τροφᾶς τῶν ζῴων· π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ά.
 Μοινα για ρόβη. και βαπο. καλλιερζοῦνται. απ. εα
 αγραταπαυση, τα. φθνη χωραφα (αυτε. που. δει. ηταν γονιμα)

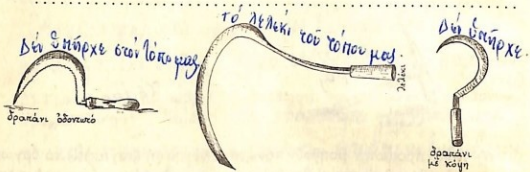
9) Πῶς ἐγίνετο πρὸ τοῦ 1920 (ή σήμερα) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμηλων· ἐσπέρνοντο ή ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ή πρασιές (βραγιές) και ἄλλως.
 .. Σεβ. ε. ο. πο. μαγ. δει. ε. κέρνον. για. χωμαλια. :-

Β. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἐργαλεῖα θερισμοῦ.

1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα και ἰχνογράφημα ή φωτογραφίαν αὐτοῦ)

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) .....
 .. Μὲ τὸ λελεκι. Πάιντοσε, πού λέγονται καὶ
 .. λέλεκος .....

Ἐάν ἦσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε. ....

... Δέν εἰπῆρχαι ὡς τόπος μου. ἔκοψε ἀπὸ τὸ
 .. λέλεκα... ἄλλα μέσα θερισμοῦ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

2) Μὲ δρέπανα ἢ με ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφὴν τῶν ζῴων (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). Μὲ καθαδῆ.

3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλεῖου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτὴ; (Σχεδιάσατε αὐτήν). Ἡ κόψη τοῦ λελεκιοῦ καὶ κουβά. ἦταν ὁμαλὴ .....

4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβὴ του; (σχεδιάσατε ἢ φωτογραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο; .....
 .. ἦταν ἀπὸ ξύλο. Ὁ σιδηροῦς ἐκτετακτός. Δέν
 .. ἔχε κομμάτια ἰδιαίτερα. Βιομαβία .....

5) Ποίος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά εργαλεία (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ά.) *οἱ εὐδαιμονοῦχοι*.....

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκρίζωσης καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) *"Ὁχι, ἀλλ' ἔπειτα ἐν χρήσει. Παλαιότερα ὁ θερισμὸς μὲ χεῖρας. Ἀνεὰ γινόνταται καὶ γίνεται ὅσα ὀσπρία (κουκιά, ρεβίθια, φαγι, ρόβη).*

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερόν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. *Ἐπὶ ἄλλοις ἀνὰ ὕψος 0,15-0,20 μ. ἀπὸ τοῦ ἐδάφους. Τὸ ὕψος ὅμως ἦταν διαφορετικὸ ἀπὸ χωράφι ἐν χωράφι, καὶ ἀνάλογον μὲ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν δημητριακῶν.*

2) Οἱ σταχῦες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσιν) εἰς τὰ χωράφι μαζί μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται).....

λέγονται βλάχνα.....

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραχίαι, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουσιν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα; *ἔτσι. κόπα μαγ. οἱ θεριστὰς ἀφαιροῦν τὰς χεριάς (δράγματα) πάντοτε μόνον ἐν ὅτ' ἐδάφους (καλομαία).....*

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλά ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστά; "Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) *οἱ χεριές (δράγματα) τοποθετοῦνται ἀπὸ καθεὺν ζευγαρίου θεριστῶν ἐπὶ ἴδιον μέρος, δύο, μία ἀπὸ ἑνὸς ἑνα δεριδίον καὶ μία ἀπὸ ἑνὸς ἄλλου. Ὅταν δὲ δρισκεῖ ἡ κεφαλὴ ἐν αὐτῇ τοποθετοῦνται καθεὺν χεριά (δράγμα) χωριστά. Οἱ κεφαλὴ ἀπὸ τὰ βλάχνα ἦσαν πάντοτε πρὸς ἐπιρῶν δρισκεῖ ἐθουθή.*

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
 λοῦνται ἀγκαλιές. . . Πολλα. μαζί δράγματα. (χειρῶν) μαζέμενα
βέ ἕνα μέρας, λέγονται ἀγκαλιές, ἔφραγον ἦσαν ἄδετα, ὅ-
ταν μιά ἀγκαλιά δέονταν, τότε λέγονταν δέματα.

λέγονταν χερόβετο, ἔφραγον ἦσαν ἄλογο-

γ. Οἱ θερισταί.

1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
 θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
 σκοπὸν ἀπὸ ἄλλον τόπον καὶ ποῖον ; θερίζαι. ἀνδρῶν καὶ
γυναϊκῶν. Ὑπῆρχαι. καὶ ἐπαγγελματιῶν. ἀπὸ ἄλλο-
πού. ἔρχονται ἀπὸ ἐν. Σιαεῖστα, ἐπ. βιερδικά-
βια . . . καὶ ἐκ Σέρβια . . . . .

2) Πῶς ἡμείβοντο οὗτοι με ἡμερομισθίον (μεροκάματο) ἢ κατ'
 ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή εἰς χρῆμα ἢ εἰς
 εἶδος ; Τὸ ἡμερομισθίον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
 φαγητοῦ ; (Παραθεσάτε με τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
 εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν) . . Συνηθως ἀμείβονταν
μὲ ἡμερομίσθια ἐν χρῆμα (μεροκάματο), ἀλλὰ
μαζί δίδονταν καὶ φαγητό . . . Δουλέων ὅμως καὶ
μαζὶ ἀποκοπῆν. (κοιτοφυῶν) κακόπιν θυμω-
γίαι μὲ ἐξ ἀφετικῶν . . . . .

3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
 λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμὸν ; Ἐπίσης κατὰ
 τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλλο-
 ντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αισθάνωνται
 κόπωση (δηλ. νὰ μὴ πονῆ ἢ μέση τω) ; οἱ θερίζοντες ἔ-
φεραν γιὰ προφύλαξιν ὅσο ἀριστερό χερὶ . .
ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν ἐπ. παλαμαριά καὶ . .
μάχαν. οἱ ἀνδρῶν ἔδεκαν ὁ τῆ μέση τους βου-
ναρι, διὰ νὰ μὴν ἀβδάκωνται κόπωση . . .

4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἑβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμὸς ; .....

Φρόντισα... πάλαι... καὶ μὴν ἀρχίσῃ. δ. θερι-
βμός... κτ... ἔριον... ἡμέρα - .....

F. Βλέπε 5)
τὰ τραγούδια
ἐπὶ βελίδα
20, 21 καὶ 22
τοῦ τετραδίου
πυρραφῆ

Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικά τραγούδια ; F. Καταγράψατε αὐτά. ... Ἐτραγουδοῦσα...

διαφορὰ τραγούδια, ὅπως: ... 1... Σ. αὐ. μπαίνω.
μὲν. ε' ἀμείλι. 2... Γιὰ κὺχεωθε. καὶ βραδυασι,
3... Χαχζήτα μ' δέ. σκολιζέσαι, 4... Ἀκωντ. μου. τι ἐκέλειται, κτ...

6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχους ποὺ μένουν ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχους πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθαν, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

F. Βλέπε ἐν Πρό-
χειρῶν τετραδίου
βελία 22. ...

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι εἶδημον. Στὸ α. τοπομας. ὁ καθὲν χωρὸς πρῶτον ἰσχυρῶς

το. θερικμά, ἀφῆκε. ἐπι μέρες ἀθήριστο. Αὐτὸ ἔπειτα
εὐ. θερίζαν. κυκλικὰ, ἐπιπληρωτοτατα. τριῶν γύρουσ, ὅλοι
μαζί. Στὸ λίγο μέρος, ποὺ ἀπέμεινε ὑβέτερα ἀπ' αὐτό, ὁ
πρωθερισθῆν. ἐχημάτιζε. θερίζοντα. εὐ. θημῖο. τοῦ σταυροῦ.
Τὰ βλαχὰ, ποὺ ἔκοβε διγοτακὰ ἑκατοντῖα, ε' ἓνα μικρὸ δωμα-
τάκι, εὐ. δράκο, ποὺ τὸ ἔφεραν ἐπὶ βῆτι για τροφή ὅτι κοτέψ.
Αὐτὸ λέγοταν « κρεμάσμα ». Στὶ βῆτι ἔτρωγαν τὴν κρεμάσμα.

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; ... εὐ. δεμάτιασμα, δηλαδὴ

εὐ. δέσιμο. εὐ. θερισμῶν. βλαχῶν. χίοντα ἐπι
ἴδια μέρα πάλαι... καὶ ἀμέσως μετὰ εὐ. θερισμό. ἕνα
μάνα. θερίζονταν. κανένα κομμάτι. εὐ. χλωρο. οἱ χεῖρες εὐ. ἔ-
μικταν μιά μέρα γὰ 15 ἔραδοῦν καὶ ἔπειτα τὰ δεδοῦν. —

2) Πώς έγινε το δερμάτισμα ; Ποίος έδενε τούς στάχυς και ποίος τούς μετέφερε και τούς παρέδιδεν ως χεριές, άγκαλιές ; Πώς έδένοντο με κοινά σχοινία, με σχοινία κατεσκευασμένα από βελουοειδείς θάμνους, π.χ. βρούλα, σπάρτα κλπ. Κατά το δέσιμο των δερματιών μήπως έχρησιμοποιείτο και εργαλείον τι ; Περιγράψατε λεπτομερώς την έργασίαν ταύτην μετά παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ή φωτογραφιών.

Έτσι: Πρωί-πρωί κοβοιταν τα υπλάσφα βιάχια και βρέχονταν με κοινό ρεμα για να χρησιμοποιηθούν για το δέσιμο των χεριών (δραχμάτων) ως ήμερας για να είναι μεγάλα θφίζονταν κοττα-κοττα, έτσι γη για να μην ξεραθούν, σκεπάζονταν με τα πρώτα δερμάτια που δένονταν. Αυτά ήλεγαν δερματικά. Για κάθε δύο δεξιοκάδεις (κόπτες) υπήρχε ένας μπαχλατζής (δέτης). Αυτός έπαιρνε 20 περίπου κλωνιά δερματικού, τα χώριζε σε δύο μέρη, έπειτα βρερώνε τις δύο άκρες των με καλώλληλο χορτορά και ύστερα το άπλωνε στην καλαμιά.

Μαζί με καλώλληλο δύο χεριές χωρούσαν τις τοποδετούς πάνω ακριβώς στο μέγεθος και με την έστυση των χεριών και πατώντας με τα γόνατα, τις έστυζαν και τις γέντας τα άκρα ζώντας τα άπλωτο έρβανο

3) Τα δερμάτια μετά το δέσιμο αφήνοντο εις την ίδίαν θέσιν ή συνεκέντρωνοντο εις ώρισμένον μέρος του θερισμένου άγρου ; Πόσα δερμάτια συνεκέντρωνοντο εκεί και πώς έτοποθετούτο ; .....

Άχι το σάκωμα προς τα μέσα.

Συγκεκέντρωσαν. βέ. ώρισμένο. θημωνιά του άγρου και ζιγονταν Θημωνιές. Οι Θημωνιές ήσαν δύο ειδών. Οι κοντούρες, στις οποίες υπήρχε κενό μέρος μέσα, έπως τοποθετούνταν τα δερμάτια σε ένα πάνω στο άλλο, βέ μια βιέρα, αλλά κυκλικά, και οι Θημωνιές, που δεν είχαν κενό μέρος μέσα, γιατί ζιμιζονταν με άλλα δερμάτια, που τοποθετούνταν ακατοπίστα. Οι Θημωνιές έπαιρναν εκήμα Κολούρου κώνου.

ε. Συγκομιδή των γεωμήλων.

1) Από πότε ήρχισεν ή καλλιέργεια της πατάτας εις τον τόπον σας ; Οόδιποτε ζιγονταν καλλιέργεια πατάτας εις τον κόπον μας.

Πότε γίνεται ἡ σπορὰ ἢ τὸ φύτευμα αὐτῆς. ....

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεωμῆλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ ἄρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ φωτογραφίαν. ....

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐστιν θίζετο παλαιότερον ἢ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὴν χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφυλλί, βίκον); Ἐάν ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φυλάξις αὐτοῦ. ....

Ὁχι, Δὲν ἐνθιμίζονταν παλαιότερα ἢ διατροφή τῶν ζώων, κατὰ τὴν χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (σανόν, βίκον, τριφυλλί). Σήμερα ὁμοίως ἐνθιμίζεται. ....

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπρον, κόσσαν κ.ά.)... Σήμερα κοθεταί μὲ τὸ λελεκεὶ καὶ κουεῖν.

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας). ....

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμοποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετικὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογία, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας). Σήμερα . ξηραίνεται . 2-3 . μέρες (λόγω
κραταιν . τό κοκοσάν) . και . δίνεται . όπως . τα . δερμάτια .
του . βιταριού . Αμύβως . κατόσιν . μεταφέρεται . και .
αποθηκεύεται . -

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά των δερματιδών προς άλωνισμόν. Συνκεντρώνοντο προς τούτο επί τόπου εις τὸ χωράφι ἢ μεταφέροντο εις ἄλλην θέσιν, π.χ. εις τὸ ἄλωνι, εις τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ. ....

Μεταφέρονταν . πάντες . χιὰ . ἄλωναίμο . εἰ . ἄλλη .
θέση . . . . . κατὰ . ἄλωνα . . . . . Στὴ . θέση . αὐτὴ . κάθε
χωρὸς . ἔχει . τό . ἄλωνι . του . . . . . ἑα . ἄλωνα . . . . . τὸν . το-
που . μαζ . ἔταν . εἰ . 2 . θέσεις . (λοκατοιαρίβια - Ἁγία Παρασκευή)

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ἐποὺ τοποθετοῦνται τὰ προς ἄλωνισμόν δερμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σπυρὸν ἢ ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθετήσεως; **Μετακταν.**

Θημωνοστάσι . εἰ . θημωνίη . γίνονται . με . κυκλική .
βάση . όπως . εἶτα . χωράφι . και . βάλωται . ἐπὶ . ἐπάνω . μέρος

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνεκάθεν εἰς τὸν τόπον σας ἄλωνι διὰ τὸν ἄλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἄλωνι; Ὑπῆρχε . ὅσον . ἑώρα .
μας . ἀνεκάθεν . ἄλωνι . . . . . χιὰ . ἄλωναίμο . κάθε
χωρὸς . ἔχει . τό . δικό . του . μέρος . Στὴ . θέση . ἔ-
κανε . τό . θημωνοστάσι . και . εἶτα . διπολοῦτο . ἄλωναίμο .

- 4) Πῶς χωρίζεται τὸ καρπὸ ἀπὸ τὰ ἄχυρα, γίνονται εἰς ἴδιο μέρος ἢ ἀνεκείνεται (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἄλωνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν; Τὰ ἄλωνα κατασκευάζονται . εἰ . δυο . .
τοποθεσίη . ἔξω . ἀπὸ . τὸ . χωριό . Στὴ . θέση . λοκατοιαρί-
βια . βρύση . . . . . και . ἐπὶ . θέση . Ἁγία Παρασκευή .

5) Τὸ ἄλωνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσότερας ; ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλές οἰκογενεῖας, πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του, δηλ. με ποίαν σειράν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; .....

. Σ. τὸν . παπὸν . μας . κάθε . γυρῆς . ἔχει . βέ . καθωρισμένο
. μέρας . πὸ ἀλῶνι . του . ἐπὶ . ὅποιο . μόνον . αὐτὰς . ἄλῶνι . ξε .

6) Ἐκ ποῦ ἀρχαίωσι τὰ ἄλωνισμα καὶ πότε λήγει ; ..

. ἀπὸ . τῶν . Ἰων . τοῦ . Ἰουλίου . καὶ . κελίωνε . ἐπὶ . τέλος . Ἀγούστου .

7) Εἶδη ἄλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματάλωνα (με δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνα (με δάπεδον ἐστρωμένον με πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχεδίασμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) . Τα . ἄλῶνια . ἐπὶ . τοῖα . μαζ . ἦταν
Χωματάλωνα . καὶ . ἔχαι . κεκλικό . ἑξήμα .

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἄλωνι ἐκαστον ἔτος πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ ἄλωνιςμοῦ (π.χ. τοῦ χωματάλωνου : καθαρισμὸς αὐτοῦ καὶ ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρχει, με πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν καὶ ἀχύρων) .

. Ἄν . γίνονταν . Καμμία . ἰδιαίτερη . βαρὰ . ἐπιθεση .
. Κόνονταν . ἔπειτά . με . φτυάρια . τὰ . αὐτοφὰν . ἀγριόχορτα
. καὶ . ξηρὰ . κὰθα . κατόπιν . ἐκουτίζονταν . προεχτικά
. με . κ . φουκαλιέμα . (χόρτα . ἀπὸ ὄριθμένο . φυλὸν . γιὰ . ἐκούπημα)

9) Ἡ ὡς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἄλωνιου καὶ ἡ ἐναρξίς τοῦ ἄλωνιςμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; .

. Πάντοτε . γίνονταν . μίᾶ .
. μερα . πρὶν . ἀρχίση . ἢ . μεταφορὰ . τῶν . θεματιῶν . Ἡ . μεταφορὰ . γίνονταν
. μετὰ . τὰ . ζῶα . (φορτὰ) . καὶ . διαρκοῦσε . 15-20 . μερὰ . Λέγονταν . « . κουβάιλος » .
. μόλις . τελειῶνε . ὁ . κουβάιλος , ἀρχίζε . ὁ . ἄλωνισμος ; ὅσοι . ἀθήπολε . μερα
. κι . ἂν . ἦταν . (ἀποφύγονταν ἀπὸ μερικους , ἢ . τριτη . μερα) . ἀπὸ . τὴν . 3^η . πρώην . μερα .

10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἄλωνι τῶν δεματιῶν, ὅπου ὑπάρχει ἄλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἄπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἄλω-

νισμόν; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἴονδήποτε ἄλλον.
 Ἐτοίμοι μας εἶν' ὑπῆρχαν ἀλώνια καὶ με' ἀλωγοβυλους, ἐπὶ μέσον τοῦ ἀλώνιου. Τὸ ἀπλωμα ἐπὶ δερμάτων λεχόμενον κβτρωειμοσε. Ἀποτελοῦνταν ἀπὸ 300-500 θεράλια. Τὰ ἐτάχνα ἦσαν χυρίεμένα πρὸς ἐπὶ γῶνα κατεύθυνση; ἐπὶ τὰ κόβονταν καὶ δερματικά.

Αὐτὸ γίνονταν ἐπὶ τοῦ μοσίου.

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποίησεως ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατήσεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλώνιου ξύλινος στῦλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος σπηγερός, στρούλουρας, δοκάνη, βουκάνη κ.ά.), ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐξαρτῶνται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦνται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἀκρον τῶν τὰ ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρονται κυκλικῶς, «νὰ ἔρχονται γῦρες», καί οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα. Ἐπὶ ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων, γίνονταν με' καλὰ τιτένη ἀπὸ περιφερόμενα ζῶα (βῶδια, μουλάρια, ἀλογα, χείδουρια), ἀλλὰ χωρὶς ἀλωνέβυλον, ἐπὶ τὸν ὁποῖον τὰ ἀλώνια καὶ δερματικά. Ἐπὶ τὰ ἐγκρασεῖσε. Τὸ βχοινι ἐγκρασεῖσαν ἀπὸ τὸ ἀριστερὸ χεῖρ. τοῦ ἀλωνιῶτου, παντὰ ὄδησοντε.

β) Πῶς ζεῖνεται οἱ βόες, τὰ ἀλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ ἀλώνισμοῦ. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνόστυλον με' τὰ ζῶα; (Εἰς τινὰς τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειάς, αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλώνιου. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδεμένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινοῦ, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειάς περὶ τὸν λαιμόν ἐκάστου ζῶου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται ἀκόμη) ἀλώνισμός κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες και σχετικας φωτογραφιας η ιχνογραφηματα). Στην μια άκρη του κοιτιού υπήρχαν τρεις θηλειές, δύο και τα περιφερόμενα ζώα. Το άλλο άκρο του κοιτιού πιάνονταν απ' το χέρι του άλωνιστού, που οδηγούσε τα ζώα. Στο δεξί χέρι κρατούσε και μονοκίκι ή λούρα (βέργα) ή αξιάλο (βοσκέντρα). Ο Τρόπος αύτος λέγονταν «Τοιατμάς».

γ) Πού αντί του άλωνισμού διά τών ποδών χρησιμοποιείται και μηχανικόν άλωνιστικόν μέσον· π. χ. χονδρή επιμήκης σανίς εις έν τεμάχιον η δύο, προσαρμοζόμενα. Αυτή ώπλισμένη εις την κάτω επιφάνειαν διά κοπτερών μεταλλίνων έλασμάτων η άποσχίδων σκληρού λίθου έξαρτάται έκ του ζυγού έξευγμένον ζώων, σύρεται δ' ούτω κυκλικώς έντός του άλωνίου επί τών έστρωμένων σταχύων διά τόν άλωνισμόν των.

Σημειώσατε, εάν άπαντά εις τόν τόπον σας τó άλωνιστικόν τουτο μηχανημα η άλλο τι, τó όνομα αυτου (π. χ. δουκάννα, δικριάνι, βωλόσυρος), περι τής κατασκευής του, τó σχήμα και τās συνήθεις διαστάσεις. Από πού τó έπρωμηθεύοντο παλαιότερον και σήμερα. Επίσης πώς γίνεται η χρῆσις του και διά ποια δημητριακά. Ήλωνίζοντο (η άλωνίζονται) όλα τά δημητριακά με άλωνιστικόν μηχανημα; Μήπως π.χ. η κριθή και τά όσπρια (κουκκιά, ρεβίθια κ.ά.) ήλωνίζοντο διά τών ποδών ζώων ζευγυνομένων και περιφερομένων επί τών σταχύων τούτων; Ξένον κόπομας, κινούνητα μαζι πάνω στα άμάρτια που άλωνίζονται χωριστά δ. «Τοιατμάς» και χωριστά η «άλοκάνη» (δουκάννα). Αντί αποτελούνται από δύο χονδρές σανίδες συνδεδεμένη όριζοντιώς και ώπλισμένη από την κάτω επιφάνεια με ειδικά έλασματάκια ή με άποσχίδες εκκληρής πέτρας. Κατασκευάζονταν από τεχνίτες του κόπουμας, ήταν όμοια με την άπονησομένη όρθια νιάρχη και σήμερα χρησιμοποιούνταν για τó άλώπημα των σιτηρών μόνοι. Τά όσπρια άλωνίζονταν με τον «Τοιατμάς».

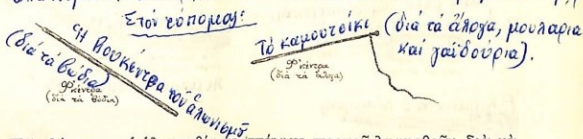
8) Από ποίαν ώραν τής ημέρας αρχίζει ο άλωνισμός, κατά ποίαν δέ διακόπτεται διά να επαναληφθῆ τήν επομένην. ; . Κάθε μέρα άλωνίζονται . 300-500 δεκάτια . Ο άλωνισμός των άρχιζε . από τήν 3^η πρωινή ώρα (νύχτα) και τελειωνε . στις 10 . ή ώρα το βράδυ . Η άχυροποίηση . των βραχυών διαρκούσε . μέχρι τής 5 . ή ώρα το απόγευμα . Απολουθούσαν . κατόπι . ή βουκέντρα .

12) Ποία άλλα άλωνιστικά εργαλεία είναι εν χρήσει; (Είς τινάς τόπους χρησιμοποιείται επίμηκες ξύλον, τό όποιον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., έχει τό άκρον οδοντωτόν υπό τήν κατωτέρω μορφήν): Χρησιμοποιούνται . τα ξύλα εργαλεία 1. Τα δικούλια (δικούλια ή κοιλίες) για τα πρώτα χυρίσματα των κορμένων δεματικών (έπιτα από το κόψιμο των δεματικών) του άλωνιού, 2. Τα καρπολόγια, για τα τελευταία χυρίσματα όταν συμπληρωθούν ή άχυροποίηση και για το άχνημα. Αυτά ήταν ξύλινα 3. Ο δεμακοδόσης, που λείψαν ή αποδύει ήταν οιδίρινο δικούλι με ξύλινο έκείλι.
 ή φ κοιλία τοι τοπου μας .
 δουκράνι ή δικούλι

13) Κατά τήν διάρκειαν του άλωνισμού ο γεωργός με τό διχάλι ή τό δικράνι, έρχόμενος γύρω εις τό άλώνι, ρίπτει έντός του κύκλου τον όποιον διαγράφουν τά ζώα ή τό άλωνιστικόν μηχάνημα τους άκόπους στάχους ; . Μάλιστα . . Ο γεωργός με τά δικούλια και καρπολόγια μάζωνε και άκοπα σταχυα που πετιούνται έξω από τό άλώνι και τα ξανάριχνε μέσα . ε. αυτώ .

14) Ητο εν χρήσει ειδική άλωνόβεργα διά τήν οδήγησιν και τό κτύπημα των ζώων ; (Έν Κρήτη λέγεται αύτη βουκέντρι ή άλλαχου φ' κέντρα). Πόσον μήκος είχε και ποία ή κατασκευή της ; (Σχεδιάσατε τήν ράβδον αύτήν). (Βλέπε κατωτέρω εικόνα). Μια τα κέντρα των βρωμιών χρησιμοποιούσαν . την 14. Ηξιάλσης . (βουκέντρα) και για τό άλλα ζώα το καμουτσίκι . . (βελ. 10 - βλ. επε κείδις) . Η βουκέντρα είχε μήκος 1,5-2 μέτρα τό καμουτσίκι χωρίζονταν στο ξύλινο μέρος (βέργα) 1 με . και οχοιν ή πέτσινη λωρίδα άλλο 1 μέτρο .

15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν. *Τὸ ἀπλωμα τῶν δεματιῶν, μίαν φορά, ἀποσπελοῦντε. ἕνα βρώμα. ἕξ ἀλώνια ἐκασ. βρώματος, λέγονται ἀλωνισμοί. κ. ἕτος. ἀλωνιοῦ κ. Ἀλωνίζοντες. Ἄ βρώμα τὴν ἡμέραν.*

16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνηθοῦν διὰ νὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα) *τὰ ἀλωνισθέντα βιάχυα, προτὸν λιχνηθοῦν, λέγονται «λαμνί».*

17) Ποῖοι ἀλωνίζουν : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς με ἰδικά του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοί ἀλωνισταὶ (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. τσοπάνηδες) καλούμενοὶ ἀλωνισταὶ καὶ ἀγωνισταὶ) οἱ ὅποιοι εἶχον βοδία ἢ ἄλογα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμὸν. *Ἀλωνίζον πάντες οἱ ἴδιοι οἱ γεωργοὶ με τὰ ζῶά τους καὶ με τὴν βοήθειαν τῶν οἰκογενεῶν τους. Ὅσοι δὲν ἔχον ὄσα ζῶα χρειαζόνταν γιὰ τὸν ἀλωνισμὸν, βοηθοῦσαν πρῶτα τοὺς ἄλλους καὶ κατόπι ἀλωνίζον κι ἑαυτοὶ με τὰ ζῶά τῶν ἄλλων.*

18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου με ζῶα καὶ με ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν με χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ με ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

Ἦχε δὲν ὑπῆρχε ἄλλο μέσο. Μόνον οἱ βραχυνομαζῶντες, ποὺ ἦταν φτωχὴ ζυγαίη ἀπὸ ὀρεινῆς περιοχῆς κοπάνισαν καθὲ βράδυ τὰ στάχια, ποὺ μάζευαν ἀπὸ κάτω ἀπὸ τὰ περιερίτα χωράφια τῶν γεωργῶν, με

19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο ἔκ ποίου ξύλου κατασκευάζετο (ἐν Ἀδριατικῇ) πόσον μῆκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ; *Λέγονταν κόπανος, ἦταν ξύλινος, εἶχε μᾶκρος ἄ μέτρα καὶ εἶχε τὸ ἕνα ἄκρον του χονδρὸν κερὸ καὶ πλατύτερον, κ. μῆκος 0,15-0,25 μ. → τὸ ὑπόλοιπο λέγονταν οὐρά ■*

20) Το κοπάνισμα τών σταχύων γίνεται εις τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν; Διὰ ποῖα δημητριακὰ γίνεται (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου, (π.χ. φακῆς, ρεβιθῶν κλπ.). *τὸ κοπάνισμα τοῦ ἐσταχῶν ἀπὸ τῆς*

ἐξέως ἐσταχομαζωχτῶν. οἱ μὲν γίνονται ἐξ ἀλώνια, οἱ δὲ τοῖς ἀλμῆς, ἀλλὰ οἱ εἰς κῶνα εἰς χωράφια (εἰς μπαῖρια) Μικρῆ πεδινήν ρεβιθίων, κοκκίων, φακῆς, μπιζελῶν, κοπανίζονται οἱ ἄριστοι περιπτώσει

τῶν τοῦ κοπάνου δεξιότητι. -

κόπανος ἐσταχῶν

τὸ βύλο αὐτῶν δύσκολα

ἐξέως ἀπὸ τῶν κοπάνων μέρους ἀπὸ τῶν κοπανηθῶν

Μεγιστὰ κοπανηθῆσι

Ὁ κόπανος τοῦ τοῦ παλαιῦ.

τὸ ἀνάκτορον
ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων γίνεται μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά; Πῶς γίνεται τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τῶν δημητριακῶν μεγάλων παραγωγῶν; . . . *τὸ κοπάνισμα οὐδέποτε γίνεται ἀπο εὐχρητῶν. (πρωτομύρια γὰρ τοῖς μικρῆς ποσότητι φακῆς, ρεβιθῶν, κοκκίων, μπιζελῶν), οὐτε ἀπὸ πρόσωπα μέληρωμα. (κοπανηθῆσι).* —

21) Ποῦ ἐποποθεοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα. Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν; Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καί εἰς τὴν ἀχυροποίησησιν τῶν σταχύων; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦ στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας) .Τὸ κοπάνισμα γίνεται ἐκὸς ἕδαφος. (ρεβωδιῶν, φακῆς), ἐκὸς πιά, πάντοτε ἐκτρώβη, μικροῦ ἀπλωμάτος. Μάλισ. τελεῖται ἐκὸς μία ἀρχίζη. καὶ κοπάνισμα. Διεύθυνση. ἐκτρώβη, κ.ο.κ. . . . .
 . Ἀπὸ βλήπε. μάλο. ἐκὸς κώρισμα. καὶ καρποῦ. . . . .

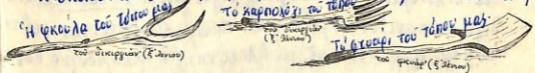
2) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζῶων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια; Ἐάν ναί, ποῖα;

Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας; . . . καὶ το. ἀλώνισμα.

λέγονταν. κώρισμα. τραγούδια, κατὰ τὸ κοπάνισμα, ὅχι. - ἦταν. ἐκὸς. ἐξέγε. 1. Τί ἐχῶ μαῦρε κόρακα, τί ἐκούζης, τί βιλάζης, . . . 2. Διαφορά ἄλλα, πού. δικτραγμδαῦσαι. τοῖ πένα τοῦ ραγια κατὰ ἐπὶ Τουρκοκρατία.

3) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνε χρήση ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) ἔγινε το. 1933. . . . . Τὴν ἐκέρει κάποιος Ἀρσένιος ἐπαινομαχόμενος. Καρποπέλοου. (Λεπτομερῶς περιγράφεται ἡ λειτουργία αὐτῆς, ἐκὸς συνημμένον Πρόχειρο σχεδιάδιον, ἐπιτ. 32-34). - β. Λίχνισμα

) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίας: λειῶμα, ἐν Κρήτῃ: μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην: θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον: δικριάνι, ἀλλαχοῦ: δικριγιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ. Τὸ ἀλώνισμα, ἐτοιμα. για λίχνισμα ἐκὸς - χυα, λέγονταν. «λαμνί» (λειῶμα). . . . . Τὸ λαμνί . . . . . σωρεῖτο ἐκὸς μία ἀκρη τοῦ ἀλωνιοῦ. γιά λίχνισμα. με. ἐκὸς «λαμνόξυλο», πού το ἔσκερταν. βύδια, π. ἄλλα. Χρησιμοποιοῦνταν. ἐπίσῳ. καὶ ἄλλα ἐύλινα ἔργα γιά τὸ μαζέμα. «ἐκὸς Παπαδίου». . . . . Ὁ σωρὸς τοῦ μαζέμετου λαμνοῦ τακτοποιοῦνταν ἐκὸς ὄχιμα μακροῦλο, καμπυλιγῶ, ὡστε νὰ εἶναι ἐτοιμος γιά λίχνισμα.

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες; Πρὸ τοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμόν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μα-
χαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην
καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο. — *Ξεῖα ἄνωρ τοῦ*

λαμπροῦ. δὲν. καρφώνονταν. καρπολόγι. ἀπὸ δικήδεια.
ἑκαυδῆ. ὑπῆρχε. ὁδοῦπνε. ἔθιμο. τοποδετοῦταν. ἑκέ-
μόνον. χιὰ. γὰ. ἐκ. παραλαμβάνον. οἱ. λιχνιστέ, χωρὶς γὰ
χαίκαν. χρέτο, μόλις. φικαῦσε. ἀφρα. χιὰ. λιχνισμα. —...

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο :
φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο... *Πὸ. ἀνέμισμα. λεχό-*
σαν. λιχνισμα. καί. γινόσαν. μὲ. ξύδινα. ἔρχαλῖα, ποῦ.
λεχόσαν... κ. καρπολόγια. —

Τὸ καρπὸν γὰρ τόπου μγ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνέμιζει)· ἄνδρες, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστῆς ἐπ' ἀμοιβῇ ;
λιχνίζον ἄνδρες καὶ γυναῖκα. ἐπὶ ἀμοιβῆς. ὁ πατέρας βάν πὸ
ἐμπύρος, ἐπαιρνέ θείη πρὸς τὸ μέρος, πὸν παραῶρονταν τὰ ἄχρη,
ἐπὶ. ἢ μητέρα. ἢ πὸ. ἐμπύρος. ἄλλος λιχνιστής, πρὸς τὸ μέρος πὸν ἔθε-
ψταν οἱ ὄπφοι καὶ ἐκμαζέσαν μακρονλό ἄνωρ, κ. τὴν βίβλα. —

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χοῦρά τεμαχιάτων σταχῶν, τὰ ὅποια μετὰ τὸ
λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ. (εἰς τινὰς τόπους καλοῦν-
ται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κον-
τύλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δευτερον ἀλώ-
νισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζῶων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

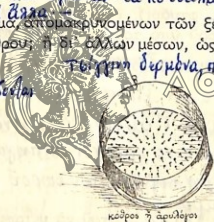
τὰ. χοῦρά. κομμάτια. κὼν. σταχινῶν, πᾶν παρέμειναν μετὰ
πὸ. λιχνισμα. μὲ. πὸν. καρπὸν, λέγονταν. κ. κότταλα. Ἄν. ἦσαν
λίγα, κοπιανίζονταν, ἄν. ἦσαν πάλλα. ἐπαιρνίζονταν. πὸν. τέλος
τοῦ ἀλωνιτροῦ, ὄλα. μαζί, μὲ. ἀλακάτη, χιὰ. γὰ. χωριδοῦ. ὁ. καρπὸς.

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς τῶν ζῶων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώ-
νισμα ; Ποῦ ἀπαντᾶται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα και καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
 ηθίζεται τοῦτο. Το. ζέχυμο. κων. ζῶμα. ὄτο. ἀλωγιόμα. κων. κοτσάλων.
 ζι. καν. ταν. ῥ. ὄπως. και. ἐκ. ἀλωγιόμα. κων. δεμακίων. Ἀπ. ἐκ. κρίκο
 .καυ. Ἀμπολιού, δέονται με' οχοικί, δ. ἀλοκάνα. - Ἄν. τὰ ζεμένα
 .ζῶμα. ἡ. ταν. ἄλοφα, ἡ. ἀλοκάνα (δαυκάνα). δέονται. Ἄπ' ἐκ. ζαν.
 .τῶακι. κων. φαλαγγαριού. Μόνο. τὰ κέτταλα. κων. αἰ. κρη. αἰ. ἀλωγιόμα.

6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμένοντα
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ; Ὁ μακροὺς
 βῶρος τοῦ σπαραγίου (βέρβα), θαρῶντοσαν κατὰ τὴν ἔρα τοῦ λιχνίσμα-
 τος με' βάρωθρο (φουκαλιά), ελαφρὰ κι ἀπομακρύνονταν ἔτσι πολλὰ
 κόνεαλα. Ἡ τὰ ἄλλα ποῦ ἔμειναν, ἀποχωρίζονταν με' τὸ κδεμόνισμα,
 ἀρ. αὐτῶν. ἔπιφταν. οἱ σπῆροι. και. ἔμειναν. τὰ κέτταλα, ποῦ ἀβιάζονταν
 ἐν τῷ μέρει τῶν ἄχων και. τὰ ἄλλα.
 Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνεμίμα, ἀπομακρυνόμενων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ἀκαδημία ἀθηνῶν
 βερμακίον δερμόνα, πρὸς συντηδίστρια
 ἐστὶν τόπος μαγ.

Τρόπος δερμοσίματος ἐστὶν τόπος μαγ.

νων με' ὅπας διαφόρων μεγεθῶν π.χ. με' τὸ κόσκινο τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερώς τούς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἀχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) . . . Για τὰν πάτο, θηλάη τούς ἐπιόρους . . . μαζί μὲ χώματα καὶ μικρὰ πέτρα, πού ὄνομα-
 εωρεῖονταν . . . μὲ σκούπιμα καὶ ἄδωτιον, ὅτι ἀπὸ κάθε
 ἐλιώθημα, χινοῦταν . . . πρῶτα ἓνα λίχνισμα μὲ τὸ φύλοφρα-
 ρο . . . καὶ κατομιν . . . κοκκίνισμα μὲ κόκκινο, γιὰ τὴ καθαρι-
 εδοῦν οἱ ὄροι ἀπὸ εἰς ἄλλης ὕλης . . . . . Κοκκίνο

7) Ὅταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ;
 Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται ; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυ-
 ρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποῖα ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται
 κατόπιν εἰς τὴν κορυφήν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος
 (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς
 τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ; Μετὰ τὸ δερματικὸν ὁ ὄρος,
 πρὸς ἐλιώθημα, ἐπιόρθησαν μὲ τὸ φύλοφρα, ἄδωτιον
 φτυάρι καὶ ἐπαιρνε ἐπιμα κωνικό. Ἄν χαράσσονται . . .
 σταυρός ἐπ' αὐτόν, ὅτι χινοῦται πρὸς κύνησιν καὶ ἀσπα-
 σμός ἐπ' αὐτὸν γεωργό. Μισηθόταν πάντοτε ἐκὰ πλάγια
 καὶ ἐπὶ κορυφῇ τοῦ σωροῦ τὰ καρπολόγια καὶ τὸ ἐλιω-
 φτυάρι . . .

8) Ἄλλὰ εἴθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.)
 εἰς τὴν ἀποθήκην . . . . .
 Ἄν ἐπῆρχαν ἄλλα ἴδιμα, προτοῦ νὰ μεταφερθῇ
 ὁ καρπὸς . . . βιτάρι ἢ κριθάρι. ὅτι ἀποθήκη. Μὲ τὸ
 ταχάρι (β. ἐλ. 29) ἢ μὲ τὸ γκαζοτενεκέ, χινοῦταν καὶ . . .
 βάρκκιασμα, ἐτοιμάζονταν δηλ. τὰ φορτία, γιὰ μεταφορά
 ἐπὶ τὰ ζῶα

γ'. 1) Ποῖαι ὀφείλαι πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως
 εἰς τὸ ἄλωνι π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποῖα ἦτο ἡ συνήθεια.
 Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἄλωνι ; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο
 ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ
 δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

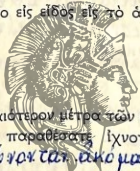
χωρητικότητα του εις όκάδας, εις κοιλά κλπ., παραθέσατε δε και ίχνο-
 γράφημα αυτού· βλ. κατωτέρω σχετικώς εικόνας). Στο άλωνι, πρῶτα-πρῶτα,
 ὁ γεωργὸς πλήρωνε τὸ τρίτο καὶ τὴν δεκάτην. Μόλις γίνονται ὅμως
 ἡ θειαστικὴ ἐν θφρασίῃ μετὰ τὴν θφρασίδα (μακροὺν θανίδα). Τότε
 κρημὰ γίνονται μετὰ τὰ καγάρια, ποὺ ἦσαν ἀπρόσβυλτο, ξύλινο δοχεῖο καὶ κω-
 ροῦσε. 10-12,5. ὁκάδι, 1 τὰ τὸ τρίτο βέ. κάδε. 4. ταγάρια. ἑπαιρναί 1 δὲ
 κατιβίω καὶ 2 ὁ γεωργὸς. ἔπειτα πάλι, εἰκάδι 3, ἑπαιρνε 2 ὁ γεωργὸς καὶ 1 δὲ
 εἰσπράττωμα τοῦ ἡγῶ

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ άλωνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ χυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἀλωνιάτικο κλπ.

ΑΙΧΜΑΛΙΑ ΔΟΗΝΩΝ

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (δόμοα,
 χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτο-
 γραφίας αὐτῶν) Πληρώναται ἀκομα. ἐε. εἶδασ; , , , ,

- 1. τὸ παπαδιάτικο . . . . . 7. ὁ βαλμάς (βοσκὸς ἀλόγων)
- 2. τὸ ἀγροφυλακιάτικο (δραγιάλι) . . . . . 8. ὁ φρουριάρης (χειροβοσκὸς)
- 3. τὸ χυφτιάτικο (εἰδηρῶς) . . . . . 9. ὁ βιδάρης (βοσκὸς οἰκοκυριαίων)
- 4. ἡ κούρτα τοῦ γεωργῶν . . . . . 10. ὁ ἀυλακάρης (ἀδενερέας ἢ ποῦβμα)
- 5. ὁ κουργῶν (εἰδηρῶς) . . . . . 11. ὁ βοῖδαρης (βοσκὸς βοδίων)
- 6. ὁ γελαδάρης (βοσκὸς γελαδίων)

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιεν ἢ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ
 ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκ-
 κων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἑκάστην περίπτωσιν, τὰς σχετι-
 κὰς συνθηεῖας) τὸ βιταρι καὶ οἱ ἄλλοι καρποὶ ἀποθηκεύονται ἐν
 ἀμπαρία (εἰδικὰ χωρῖς βρωτὰ ἐπὶ δωράτια), ἐπὶ οὐτάδε . . . καὶ εἰδι-
 . κα . . . καδιά . . .

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ
 χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ άλωνι . Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

Σελίς (40); (41)

F: Υπαρχει λεπτο
περίεστη περι-
γραφή στο συν-
ημένο Πρόχειρο
Τεράδιο

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ἔδο' ἀκρο. ἀποδ. κεύονταν. εἰ ἀκρο-
φῶν. γ. μέγα. ἐν. χωρίο, κατὰ. διὰ. ἐπί. τι. - Μεταφίρονταν μετὰ
ζῶα. σε. μεγάλας. κόφας, γὰ. ἀκροθαλίκα, πού. ἔ. πάτος. τῶν. ἵνογε
κι. ἔκλυε. - Φορῶνονταν μετὰ. ἕλινες. φρούλα μετὰ. 5. δίχαιλα. Διαρκούσε. 3-5

F: Βλέπε και
περιγραφή Σε-
ραδίου. Σελ. 41

5) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχυς ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα; ...
κατὰ. τὸ. θερισμό. διαλέγονταν. ἐτάχνα, πού. κοπαίζονταν.
καὶ. φέρτονταν ὁ. καρπὸς. τῶν. χωριετῶν. ἐν. ἄλλῃ. χρονίᾳ. μετὰ.
τὰ. πιάσων. καθαρό. σπόρο. - Ἀλώνιζονταν ὁμοῦ. καὶ. διαλεχμέ-
να. δεμάτια. γιὰ. σπόρο, χωριετῶν. (χωριετῶν. ἀλώνισμα).

6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτή) ἐκ σταχύων,
τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ; ...
Κατασκευάζονταν. πρὸ. τοῦ. θερισμοῦ. ἕνα. πλέγμα. ἐκ. χένις
πού. τὸ. κρέμονταν. ἄλλοτε. ἐπὶ. τῶν. κατωτάτων. κι. ἄλλοτε. ὅλον. κα-
θῆκην. (διακομπητικὸν).
Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς πού φυλάσσεται.
πρὸς. ποῖον. σκοπὸν. καὶ. ἐπὶ. ποῖον. χρόνον; Ἀποκρίαν. μετὰ. χένις
ἔχε. ὄχιμα. ὑπεράνω. καὶ. ἐπὶ. ἀντικαθ' ἑστουθῶν. μετὰ. τῶν. και-
νούργια. σοδειᾶ. -

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΔΕΛΦΩΝ

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
τόπον σας ἀναμμα φωτιάς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
γέννων, ἑσπέρας 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρας τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)
Ἄναμμα. φωτιάς. ἐν. ὑπαιθρον, γίνονταν. καὶ. γίνε-
ται. καὶ. σήμερα, μόνον. κατὰ. τίς. μέρας. τῆς. ἀπο-
κρίας.

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος; Παλαιότερα
γίνονταν μόνον. μιά. φορά. ἐν. θρανίῳ. τῆς. Κυριακῆς. τῆς. Τυρο-
φάγου. Σήμερα. ἐπιναλομβατικῶν. ἐπὶ. (8) μέρας. Ἀπὸ. τὸ.
θρανίῳ. τῆς. Κυριακῆς. εἰς. Ἀποκριάς, ὡς. ἐν. θρανίῳ. τῆς. Τυρο-
φάγου. Γίνεται. εἰς. πολλὰς. δόσεις, κατὰ. μαχαλάδων. καὶ. καλά-
χικονίς, οἷς. ἤ. ἡ. ὥρα, ἐν. μέρη. πού. ἐπιβρίσκουν. πη-
θῆμα. καὶ. χορό. -

2) Πώς λέγεται η φωτιά αυτή; (π.χ. φανός, άφανός κλπ.).. Δεν έχει καμμία ιδιαίτερα όνομασία. λέγεται. Αποκριατικά φωτιά

β'. 1) Ποιοι ανάπτουν την πυράν παιδιά, ηλικιωμένοι, ποίος άλλος;.. Την φωτιά, την ανάβουν. κυρίως οι ηλικιωμένοι. Ανάβουν όμως φωτιάς και οι νέοι και τα παιδιά του σχολείου.

2) Ποίος ή ποιοι συλλέγουν τα ξύλα, θάμνους κλπ. δια την πυράν. Τα κλέπτουν; "Αν ναι, από ποιον μέρος;.. Τα μαζεύουν οι νέοι και τα παιδιά για τις φωτιές τους και τα φυλάχουν σε ώριμο μέρος (ζαρζαρίκια). Οι ηλικιωμένοι φέρουν ξύλα από τα σπίτια. Σε ωριμότητα περιπτώσεις κλέβουν ξύλα από ξένα σπίτια.

3) Πώς γίνεται η συγκέντρωση των. (Περιγράψατε λεπτομερώς)
Συγκεντρώνεται κατά λόγχο ή κατά χωράφια, δίνονται με φωνή και μεταφέρονται σε η πλατή (ώμος). Για το άναμμα μεταφέρονται σε ώριμο τόπο και χίονται κωρος για να επησύν η φλόγα της φωτιάς, τηλοτερα από τις άλλες που δ' ανάβουν

γ'. Ποίαι αί συνήθειαι εις κάθε τόπον δια κάθε πυράν;

1) Προσευχαί, διάφοροι επικλήσεις, ξόρκια, άσματα, κρότοι, θόρυβος. Καταγράψατε τα σχετικά κείμενα .. Στον τόπο μου υπάρχει βινόδια να λέγονται διάφορα αποκριατικά τραγούδια. Δεν χίονται ούτε προσευχές, ούτε ξόρκια, ούτε κρότοι, ούτε άλλοι θόρυβοι. Τα περιβότερα τραγούδια είναι αυτόθεχία πιρακτικά, κωπικά και λίγο χεδαία. Υπάρχουν μερικά στο εωτημένο πρόχειρο τετράδιο της Ηδ, -

2) Πηδήματα, χοροί γύρω από την πυράν. (Περιγραφή λεπτομερώς)
Γύρω και πάνω από την φωτιά χίονται πηδήματα και χοροί. Στην φωτιά, την πηδούν από πάνω πολλές φορές. Άλλοι, άλλοι παρτερίζονται. Κατά το σάβωμα λέγονται για τον καθένα πιράγματα κι άετία, που είναι άσαραξηνα.

3) Τί καίονται εις τὰς πυρὰς αὐτάς: (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.) . . . .

. Ἐ. τίς φωτιά. κακά. γὰ. κελυφαῖα. χρόνια. καίγονται
καὶ λαοτικά. ἀπὸ. τραχέως. τραχειῶν, ἀμαξίων, κ. λ. π.
Αὐτὸ γίνεται γιὰ γὰ διατηρεῖται. ἢ φωτιά. μὲ. βδοχα,
. Περιβά. κερυ. ἰβ. ψ. — . . . . .

4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα (περιγράψατε λεπτομερῶς) . . . . .

. Οὐδέποτε. διατήρη. ἔθιμο., γὰ. καίχεται. ἔμοι.
. ὠματα. ἐπὶ. τῆσ. μαζ. ἵπάρχω. ἔμω, ἐ. ὠριε.
. γα. χικονικά. χωρία. . . . .

5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφήν τοῦ ἔθιμου εἰς τὸν τόπον σας

. Οἱ. φωτιῶ. καὶ. οἱ. πυρρίσιοι. χοροί. ἀπὶ. γὰ. περιε.
. ἔθιμον. γὰ. κελυφαῖα. χρόνια. ἀντιδρῶς. πολλὰ.
. πλακιάζονται. ἢ. ἐπιθῆκα. γὰ. γέγονται. χυδαία. ἴ.
. κω., περιωρίθθηκε. οἱ. χοροί. μέχρι. τίς. 12. ἢ. ἔρα.
. γὰ. μεθάνυχα. γίνονται. μὲ. μαχητά. φωνα. καὶ. γραμ.
μόφωνα. Σ' ὠριμένην συντροφίαν χρησιμοπο.
οῦνται γιὰ τοὺς χορούς καὶ μουσικά ἔργατα, ὅπως
κλαρίνο, βιολί, τσαμπουρά. Πρῶτου, οἱ παρὲς
διαλυδοῦν, ἐβήθουν καλὰ τίς φωτιῶ. —

(Καραμίντζας Δημήτριος, διδασκαλὸς Δημοτικῆς
Σχολεῖου Δομῆκου Ἐλασσόνας. Ἡ συλλογὴ
αὕτη ἐγένετο ἀπὸ 11-15 Σεπτεμβρίου 1970)

Πληροφορηταί: Οἱ, ἐν ἀρχῇ ἐπὶ παρούσῃ, ἀναγραφόμενοι.
Ἀμφότεροι ἐγενήθησαν ἐν Δομῆκον Ἐλασσόνα, Νομοῦ Παρίου.

Α' α. ΤΑ ΓΕΡΓΤΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

1 α) Οι χρεώτοποι και τα άγροναπαύβια που ήσαν υπό ήμιν της καλλιχοομης Έκτα-
σης και αλλο ανέβαινε μέχρι του 1910 -

β) Οι χρεώτοποι χερηφοποιούτο πάντοτε προς
βοοκην, κνω, ή καλλιχοομης Έκτασης Έκτα-
ταβείο ιαδε χρόν. (Δυό ντάρες)

2. Η Ζωοκηνία άηκοι εν τους πικρόβι και
3.000 έρκερπας καλλιχοομης Έκτασης εν
κέν Έκταση (Εαυτοφικα). (Μοταβρι
Παλλήγως είχε 5 ζωοκην, περίτω 250 Έκταση)

3 α) Δεν έπυρκε έφκοια περίτκως Δίοκι κα κτη-
μακα ήσαν τον Παδαων. (Έως 700, οειδ Έκτα-
ση. 1)

β) Υπύρχαν και μοτοι γεωρχει, έπύρχαν και μο-
τοι εκκνοτροφοι, έπύρχαν και γεωρχοκτη-
γοτροφοι -

2. Οι βιοτεχνίες είναι κοινά επαγγελματίων των
δύο άρχοντων με την χωρική.

3. 1. Στα μεγάλα κτίρια επί κοιμητικού χώρου
δούλευε δηλ η ομογένεια. Στα κτίρια με-
ρίδια κα' δύο έπαιρταν οι χωρικοί και
κό' ένα παρτίδα βελούτο. — Πιο
μπροστά όμως κα' κα' 9 μερίδια κα'
έπαιρταν βελούτο και κό' ένα
έπαιρνε το ελληνικό Διυμείο και το
κό' 1912 κό' Εθνικό Διυμείο. —

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

2. Ήμαρτον, κολλήτοι . . . . . Έργαδομε-
νοι χωρικοί, χωρίς περιουσία, δικαιώματα, αξιοπρέπεια

3. Η άρνηση των η' και ε' ειδών - Όχι βόσκη-
τη, βιάνο έπαιρνε στην άταλότητα που
είμαστε παραπάνω.

4. Μάλις τα έφθηνόποιουςαν χαρματβήδου

Σταδία υπαλλήλους, αλλά μόνο βλό θέρμα και αθλητικά. - Από το ίδιο το χωριό προέρχονται και ήταν έινδου από άλλη χωρική Ομογένεια που είχαν πολλά παιδιά. Πλευρά του είναι είδος μέχρι 5 σταμπολιά (ένα σταμπολιά 25 διανά) για το αθλητικό. - Επίσης για το θέρμα ένα βαγόνι και άλλα (12,5 διανά).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

6. α) Πουδελιά.

ε) . . . (έδω κελύπτει η βελίς 2 του θρωπηματολογ)

δ. - 1. Με κοπριά βοδίων και πρόβατων μότος
2 Μετά το 1950.

ε. - Μετά το 1914 χρησιμοποιήθη το βιδιούρι άροτρο γερμανό και μετά το 1933 ελληνική μηχανή (Πατόζα).

- 1 - Μοναστήριον - Σί βλα - Από κοί, Βόλον.
- 2 Μπουκλαστρούνη - μπρούκλα 6 Σημάδα - Βισα
- 3 Άνω Κεράσιον αρβολίου 7 Καμάρα
- 4 Χιρολάδα 8 Τσίτζα (συνδέει χιρολάδα - καμάρα)
- 9 Τσίτζα πού συνδέει χιρολάδα - καμάρα 9 Άνω κεράσιον αρβολίου
- 10 Κονκούρι 10 Μπουκλαστρούνη - μπρούκλα
- 11 Υγι (συνδέει με Κονκούρι)
- 12 Παράβολα

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 2 Από το 1945-46
- 3 Από το 1932-33
- 4 Ουδατοίε
- 5 Το 1933

στ' 1. Μονάχα τους οι γεωργοί -

2. Μια μορφή ξυλίνου αροίστρου εστράφη, αβή, που σώθηκε μέχρι σήμερα -

3.

1. Χαϊρολάδα

2. Κοτσουρι και τσίγγα ενδέσσης

3 Κοτσουρι

4. Ήμι (Παραμυθίο με παραμυθία)

5. Παραβόλα (φίλα) που ελευθέρωνται βίρα ξύλινη

6. Στάδα - βίρα που λέγονται «σταδρά»

7. Καμαρα

8. Τίγγα ενδέσσης αρμπολιού-Καμαρας

9. Αρμπολι.

10. Μπουκλαστροπυ. μπουκλα.

11. Λούσι, που ενδέει τό αρμπολι με το ζυγό- Σεφραί γεται με τμή μπουκλα.

12. Ζυγος.

13. Ζυγοστροπυ Η με βίβλιξ ξύλινες.

14. Λευκίρες.

15. Γούλα Σισού ή Λιγίτσα. (ιδίω τελειώνει ή Αθηνά του Γεωγραφικού)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

4. Το Ύψι - Υπήρχε ένα ύψι για όλα κα' είδη χωραφιών. Ήταν όμως το μερτικό μέρος σε άλλα ^{είδη} στενότερο και σε άλλα φαρδύτερο. Το στενότερο για το πρώτο και δεύτερο έργο και το φαρδύτερο για το τρίτο, δηλ. τρίτο κλπ έργα.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

5. Ήτο οχηματοειδής, με δύο τροχούς στο κάτω μέρος των οφθαλμών για να συνδέεται με το κομμάτι με φραγμοκόρφι. Επίσης στο επάνω μέρος έφερε κρότες για να κοινοποιείται πώς θα γίνει το έργο, βαδύτερο ή θχι. -

6. Ήταν και από ξύλο και σιδερένια. Προτιμήθη η ξύλινη, γιατί η σιδερένια άμα πια γούσαν το ύψι από κρούσματα (ρίζες δένδρων, βραχόμετρα), έσπαζε το αλέτρι, ενώ η ξύλινη έβγαζε και ξαναμπαινε -

7. Ήταν κό σκεπάρνι, κό πρόνι, κό αείδι, κό
άρναρι και κό ζιμπλαρι.

(βδω κλειώται ή 5^η βελίδα βρωσ.)

8. α) Βυβία και βουβάλια μόνοι.

β) Δυό ζώα.

9. Ήταν άπαραίτητο

1. Ζυγος
2. Λογρι
ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

3. Ζούλιες ζούλιες 4

4. Ζευλότροπες

5. Ζευσώρες.

10.

ζούλιες ζούλιες.

Ζευσώρες

11. Ήταν από δέρμα βυβινό. Για να γίνει κό τολι-
ζαν με σκουμπυμένο βουβαρι, και άφου

άρχαζε το περιούσιον διπλωμένο στο μέσον του σώ-
χου. Από το κάτω μέρος, από μέσα από αυτό
περιούσιον με σφίξις, και στερεώθηκαν με
μπουκλίδρες. —

12. Από το 1916.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Γίνονται με λαμαργία στο λαμό του αλογου-
στα βαμαράκι (στη βάση του τραβήχτη (α-
λυβίδες) που πιάνονται από γαντζάκια της
λαμαργίας, ύστερα από κά δουριά που κρε-
μονται από τα βαμαράκι και κέλος πια-
χονται ^{από τις άγκυρες} και φαλαγγαριού. Το φαλαγγαρι
έφερε ειδικότητα γαντζο, που συνδέονται με
το αλέτρι, από τον κρέκοι του κουκουριού.

Απλοση: ^(εδώ τελειώνει ή β. τελειώνει) Απ' τη μέση της καμάρας στερεώθηκαν μία
βραχιόλια, που από το κάτω μέρος έφτασε
σημειώθηκαν στην άκρη της καμάρας (στα βαμαριού)
και πιάχονται από αυτήν οι γαντζοι

κού φαραγγαρίου. Το υπόλοιπο μέρος του
 Αρόστρου, καμάρα, κοκτούρι, κ.λ.π. είναι, όπως
 και περιγράψαμε παραπάνω στο ξυλάδετρον.
 Λείπει δηλαδή, το άμπόλι, ο ζυγός, κ.λ.π.

3' -) Καί ο ἰδιοκτήτης καὶ ἐπιτήρευ καὶ βέδρι
 ομήκεν περιπέθειαι καὶ φοιταίκες
 ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΔΟΗΝΩΝ

6) Το ζεύγος κων θυσίαν γίνονταν ως εξής,
 βοσκοδούταν πρώτα ο ζυγός, στο μέρος
 του ζυγού έμπαινε το λουρί, βρίζονταν οι
 ζεύγες με τις ζωντιές από το κάτω μέρος
 του λαμού, περνούσαν το άμπόλι μέσα
 από το λουρί και συκραιοούνταν με τις
 μπουκλίδρες. Έπειτα γίνονταν το περασμα
 του έπλου στο κοκτούρι, βρίζονταν με ξυλι
 τον μποδοκφίτζι. Κατόπιν δέονται δύο μα
 κριά εχοντά (ευκηνίς) από τα κέρατα των

βωδίων απ' το ένα μέρος, το ένα μέρος των
 και το άλλο μέρος δίνονται απ' τη χειρολαβή
 του κοκοουριού, για να σκευδύνονται τα βώδια
 και αρχίζει το έργο.

2. Όπως και στο ξυλάλετρο. Στο υδρένο άφρο (χρ
 μανός), ο ζυγός είναι κινδύμιος από ξυλάνον του
 ξυλάλετρο. Μετά την κατασκευή του ζυγού, το
 ξυλάνον κινδύνει με τις συνθήκες του περάσματος
 και βερύματα του άφρου, στο λουρί, με τις μετα-
 κινήσεις, το περάσμα των βχοινιών στα κέρατα, ε-
 πει στο ξυλάλετρο, συνδέονται ο κρίκος της α-
 κροχ του άφρου με το γαντζάκι του ζυγού
 (άφρου υδρένιου).

3. Κινδύνονται με το περάσμα του βχοινιού
 στα κέρατα των ζώων, ή όταν γίνονται με
 άλλο, με το περάσμα του βχοινιού, από υδ-
 κούς κρίκους της κεφαλαιού.

(Εδώ κινδύνει στο έργο έρωματολογο ή (6) βε)

4. Μέ το ξυλάκιον το βρῦμα γίνεται καὶ ἐδῶ
 α) γραμμῶν, ὅπου τὸ σχεδιάγραμμα (α). —
 Μέ τὸ εὐθεῖο ἄροτρον γίνεται, ὅπου τὸ σχεδιά-
 γραμμα (β), περιφερειακῶς. —

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

5. Γίνεται μέ ὀπώρα ἢ ἔπορα καὶ τὸ βρῦμα
 τοῦ ἄρου.

Θοοο. Μετροῦσαι τὰς ἀπέλας ἄκρες κατὰ πλάτος, ἅπ-
 ῃς περίπου δρακμίδες καὶ τραβοῦσαι αὐλακία.

- ε. Δὲν ὑπάρχει ἐπὶ τῷ ποτῷ βυτίδιον, γὰρ γίνεται
 ὀπώρα μέ ἑκατάτη.

7. Χρησιμοποιούσαν παλαιότερον το σταυρωτό
όρχωμα, αλλά και το όρχωμα πλαγίως, εέ χερσ
φία πλαγιάρικα. Το βάθος του όρχωματος
ήταν 0,10 - 0,14 μ. -

-- Στά χιράφια, πού δεν είχαν κλίση χρησιμο-
ποιούσαν και όρχωματα καθέως, ενώ αέ κεί-
τα πού είχαν κλίση χρησιμοποιούνταν και ~~κατά~~
~~κατά~~ όρχωματα πλαγίως, κατά τή όπορά. -

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

8) Γίνονταν 5-6 όρχωματα: Πρώτη περίοδος
όρχωματων ήσαν απ' είν 10 του Γενάρη μέχρι
τέλους Μαΐου και δεύτερη Περίοδος, απ' τής
15 Αβγούστου μέχρι τέλους της όποράς.

Όνοματολογία όρχωματων:

- 1^{ον} όρχωμα λέγονταν οχίιμο.
- 2^{ον} όρχωμα λέγονταν διάβαθρα
- 3^{ον} όρχωμα λέγονταν τριάλιφο
- 4^{ον} όρχωμα λέγονταν τετραλίφρον
- 5^{ον} όρχωμα λέγονταν Σπαρτος.

2. Διὰ τὸ φόνισμα κηρυκτικῶν γίνονται δύο ὄργανα καὶ ἓνα ὁκάσιμο μὲ ἑσπέρην ἢ δικεῖν. Ἰσοσκελοδορία ὄργανάτων. -

1^{ος} ὄργανον λέγεται ἐπίσημο

2^{ος} ὄργανον λέγεται διάβασμα

3^{ος} ὄργανον λέγεται ὁκάσιμο. -

3. Ἐπιπέτῃ τὰ ἀφῆδη ἀεπάρτων ἐπὶ ἓνα γυναικίον ἔτος.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

4. Γίνονται διὰ τὸ σιγαῖν καὶ κριδαῖν 5-6 ὄργανα κατὰ τὴν ἔποχην, ποὺ ἀναφέρουμε παραπάνω διὰ τὸν ἀραβόσιτον 3 ὄργανα ἀπὸ τὸ Γεγάρι μέχρι τὸ Μάρτη, καὶ τὰ γυχαυθῆ 2 ὄργανα, ἀπὸ τὸ Γεγάρι μέχρι τὸ Μάρτη καὶ διὰ τὰ κηρυκτικά 3 ὄργανα ἢ βκαυίματα ὅλο ἑὸ χρόνον, ἀνάλογα μὲ τὸ εἶδος αὐτῶν.

5. - Ἐνα σακκί, ποὺ λέγεται «-σποροβάκκι» γιὰ τὰ σπέρμα ἢ ἓνας τρουβας γιὰ τὰ κορκιά καὶ ὕσχανθη. - (Ἐδῶ ἐπισημαίνεται ἡ βελὴ 9 τοῦ ἔθνικοῦ ἔρωτος)

β). Στο ὄργανο με βιόδια καθαρίζονται με ἐπι-
 ἑλληκυονική βιδωμένη ράβδο, που ἦταν τοποθε-
 τημένη στο πάνω (κάτω) μέρος του βουκίερου
 (Ἀξιάτης). Στο ὄργανο με ἄλογο, με ἐπι-
 ἴδιο (ὅμοιο) βιδωτό, που ἦταν τοποθετη-
 μένο στο ξύλο του καμουτυκίου - Πέρον-
 ταν κ ξυλοβίδρον» -

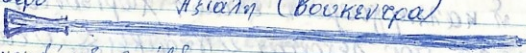
2. Γίνονται ἑνα βάρη, κατὰ τὸ τελευταῖο
 ὄργανο, προ τοῦ ὄργου. **ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ**

3. Γίνονται ἑκάστη μὴν κού ἀγροῦ, που εἶ-
 ἔχαν ὄργανη, με κάρταν, τσαπί, κ.λπ., ὅπου
 εἰσπράταν ἀφροχκορτοί, παλιοῦριε κ.λπ.
 Περιγραφή ἑραλίου - Ἀξιάτη (βουκίερη), ζου-
 γιραία, βάρη

Ξυλοβάρη

είδωρο ἢ Ἰβιάλη (Βουκίετρα) Καρσί

Ἐπιγραφὴν εἰδικῆς γλώσσης.

 Καμουτζεκι Ἐχοπὴ ἢ ἄουρ

γ) ἦταν ὁ καρμῆς καὶ ἡ Ἐσθία (ἐκπαρτία).
(ἔδωκεν ἢ 10 βελίς ἔρω)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

β. - Κατὰ εἴη ἑπορά τοῦ βίκου καὶ κριδίῳ δὲν εἶχε
 βοπόδ', οὕτε κατὰ εἶ προ εἴη ἑποράῳ ἑργώμα-
 τα. - Κατὰ εἴη ἑπορά τοῦ ἀραβοβίκου εἶχε
 βοπόδ' εἴη γυλαῖκα τοῦ ἢ ἔτα ἀπὸ εἶ παι-
 διᾶ τοῦ. Τοῦ ἴδιου συνέβαινε καὶ κατὰ εἴη ἑπο-
 ρα κῶν κοκκιῶν καὶ ρεβοδιῶν. Ὁ βοπόδος
 ἀπολαδοῦσε εἴη ἀβλακία καὶ ἔρριχτε βέ
 καθορισμένη κατοικηὶ ἀπόβσταθι ἔτα-ἔτα
 τοῦς ἑπορούς. -

7. Όλη η καλλιχομένη έκταση χωρίζεται σε 2 μερίδια, που λέγονται «Κεάμκευ». Όταν η μία καλλιχοχούταν η άλλη έμεινε ακαλλιχοχούτη, για ξεκούραση (ἀγρατάτουση). Σε χωράφια που ήταν σε ἀγρατάτουση επέρνοσαν κοκκία και ρεβυθία, ριχνοτάς ο βοσδός από κοντά σετ αυλακία, ένα-ένα σπόρο, και φα. «σεά πεαχά» ο Σερζολάτσι.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

8. Καλλιχοχούταν για τρεις ώρες, ένα μέρος από τα χωράφια που ήταν σε ἀγρατάτουση και ήταν φθιτοχώραφα (δηλαδή δεν ήταν γόνμα), με ρόβη και βατόν. —

9. Σεόν εσπο μας δεν επέρνοσαν χιώμηλα.

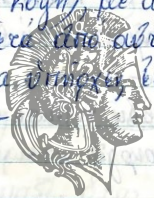
- Β' Θέριατος -

α' Εργαλία Θέριατος

1. Θεριζονται με το λελέκι (ή γέλεκα) μότος.

Περιγραφή λελεκίου

Προσκειλόνται από πεπλατυσμένο καμπυλωτό
 τό μπροστινό μέρος, που ερχίζονται ή από μέσα
 κοψερή πλευρά (κούνη) με άκρη θεό οποιο χύ-
 νονται γάδι. Μετά από αυτό, υπάρχει σιδερένια
 ούρα πην οποία υπάρχει εκεί που τελειώνει
 λαβή. -

2. Τα χέρσα και τα εριφύλλια κόβονται (θερί-
-
- ζονται με λελέκια και κουβάδες (κόβες)

Περιγραφή:

3. Η κόψη του λελεκίου και του κουβά είναι ομαλή.

4. Η χειρολαβή του λελεκίου και του κουβά είναι ξυλινή. Οι τόν του κουβά η λεπίδα αποτελεί χωριστό κομμάτι, που στερεώνεται στον ξύλο σκέλετο.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

5. Οι βιδρωμένοι - -

6. Ο θειός παλαιότερον των διμητριάκων γίνεσται με τὰ λελέκια και των βιδρωμένων με ξερρίδωμα. Σήμερα μόνον ο θειός των βιδρωμένων γίνεσται με ξερρίδωμα, ενώ των διμητριάκων γίνεσται με μηχανές (θειόσαλπιγγός).

β' Θειός διμητριάκων

1. Θειόσονται ενήδω, σε ύγος 0,15-0,20 και

ερου από το έδαφος - Το ύψος θυμῆσαν διαφορε-
τικό, από χωράφι, σε χωράφι και ανάλογο με την
ανάπτυξη των δημοκρατιών.

2. Πέχνησαν βράχια. -

3. Στον κοίτο μας, οι δερμάτινες ζώνες εις χερσὶν
(δράχματα) πάντοτε ἐκ τοῦ εἴδους (καλαμιά).

2) ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
Οι χερσὶν (δράχματα) αποδοκούνταν χωρι-
στά, ὅταν ὁ δερμάτινος ἦταν ἕνας, ἐνώ αποδο-
κούνταν πολλά μαζί, ὅταν οἱ δερμάτινοι ἦσαν
πολλοί (ἀνω ἐπι δύο) ἀλλὰ καὶ ἐκαστὸν ἦταν
πρὸς ἐπὶ ἴδια κατεκδύοντο. -

ἰδὲ ἐπιπέτυ ἐπὶ ἐπίσκοπος ἐπιπέτυ. ἡ βάλις (13)

5. Πολλά μαζί δράχματα (χερσὶν) δερμάτινα, δυο-
μάζονταν δερμάτια, ἄλλα δὲ ἀγκυλιές.

δ. Θερμάτια

1. Θέρματι ἀνδρες καὶ γυναῖκες. Ὑπῆρχαν καὶ

Επαγγελματίες δερμάτινι, που έρχονται από τη
Σλαβία και Βερδικούβια και Σερβία.

2. Αμύβονται με ημερομίσθιο ή χρέμα και
μέ παροχή φαγητού. -

3. Οι θερμάτι άντρες και γυναίκες φορούνται
για προφύλαξη από αρρώστια χέρι « επί Π.
παράρτα » και μόνον οι άντρες εθελοντά
μέβη τους με ζαχαρή. -
Εδώ τελειώνει στο Έρωτη το Έργο.

4. Φρόντιζαν πάντοτε, να μην αρχίση ο δερμάτι
επί Έριτη ημέρα, μόνον. -

5. Έτραγουδούσαν διάφορα τραγούδια, όπως
παρακάτω:

α) Σάν μπαίτω μέ ε' άμπέλι μωρέ, μπαίτω μέ
ε' άμπέλι, μπαίτω μέ ε' άμπέλι οάι τοίκοι
Νά κι ο νοικοκύρης, πούρχεται από κοντά

Όλα νομοκόρη μ' να ερευνησουμε, κόπικτα οσαφύλια
νά πατήσουμε, Κάθε και βαρέλια νά χυμίσουμε,
κ.λ.μ.

β) Για τυχίσε και βράδιασε πάικε και τούτη
ή μέρα, Σύρεε, Παιδιά μου, για ψωμί, ψωμί
νά φάμε βράδυ,

Για πάρτε και παλιό κρασί το Μέγα Μοσαβίρι,
νά πλώω εσ' λαβωμένα, πόσ' μ' έχου λαβωμένο.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ) Χαεζήτα μ' δέ εσοχέσαι, Χαεζήτα δὲ ἀλλάξει
κι εἴ μ' εἰ καλὸ ἔχω ἢ πικρὴ γὰ βολιστῶ ν' ἀλλάξω,
Μέγα Χαεζῆς μου πέδαε μέγα στο Χαεζήτηκι
ὅσα νοχίό μου ἀφῆσε και κῆτος κελμπεντέρη,
Μέ ἐπὶ βουρκιά κουντούσεγε (καίτε παρία) και με
τοὺς Ἀρβαίτες

Πάσα πρῶι στον καφέ γέ το βράδυ στο χαμάμ, κ.λ.μ.

δ) Ἀνηώτη μου, εἰ οκέψτεσαι, εἰ βάδες με τοῦ τούτου
Παιδιά μου, μὴ βιάδεσε δά σὰς το μαρτυρήσει,

Ἐγὼ μούρδαν δύο γραμμάτια ἀπὸ τοῦ γέρο-Λίμο
μου κλέβω ἐπὶ χυταῖκα μου μαζί με τὰ παιδια μου
Ὁ Βελή-Γκέκαυ τοῦ ὀκυλί, ὀκυλί παραδομένο, ...

δ. Ἐπὶ κελωκαία ἡμέρα προτοῦ κελωκῆ οὐδερνός
ἀφίεται ἐπὶ χωράρι, ἕνα μέρος ἀδέριβτο. Ἐπικα
τοῦ ἐδέριατ ὅλοι μαζί κικκλικά, συμπληρωτόν τῶν
ἐρῶν γύρου. Κατόπι ὁ πρωτερχάτω δερνίτε με
φορὰ καδέκω καὶ με ὄριζοτῶν, ὀχηματίζοτῶν
τοῦ ὀπικῶ καὶ Σαῶσῶν, τοῦ μικροῦ κικκλῶν ποῦ
ἀπέρικε. Πανκοσε ὅτι περὶ πῶσῶν ἀβῆν τῶν
δοῦναι τοῦ παραπάνω τῶν ὀδῶν, καὶ μπαίτη με
ἐ ἀριτόλι > - Ὁ κελωκός τοῦ δερνινοῦ λεγοῦνται
« Κρικωμάι » Ἡ τοιοκορὰ ἔκοίμαζε ἐπὶ κρικωμά
πιτῶν > (φύλλα μεῖ βοῦδαμ καὶ λάδι), ποῦ τοῦ
βραδὺ ἐπὶ ἔτρωσαν, γιορκατοτῶν τοῦ κελωκῶ
τοῦ δερνινοῦ καὶ ἐσχόμενοι, « τοῦ χρόνου περὶ
βότῶν > . —

δ. Ἐὸ δέομοι (δερνινοσῶν) ἐπὶ ὀλαχῶν

1. Το δερμάτιο (όλομο βωϊ σταχυών), γίνεται
 μίαν ἴδια μέρα, πάντοτε, ἀμέσως μετά το δερσίμο
 (τὴν τελευτῶνι τὸ ἔντυπο ἔρωτη. ἡ οὐλὴ τῆς)

2. Το δερμάτιο γίνεται με ἐξί: Για κάθε δύο δερ-
 βσάδου (κόπτες), ὑπῆρχε ἕνας «μπαλατσῆς», δη-
 λαδή, ἕρκος ἐργασίᾳ πού ἔδινε τίς χερίεσ πού ἀβλο-
 θέριζαν. Τίς μαζεύει ἀπό τὴν καλαριά μαι εἰς τοπο-
 δετούμενὸ δερματικό» πού ἦταν ἀπὸ σταχυά τοῦ
 ἴδιου βιγαρίου, δερσίμο κατὰ-κοτὰ τὴν γῆ. - Για να
 ἴται μεγάλο κα δερματικό καθε δερσίμο, χωρίζονταν
 ἐν δύο μέρη, πού με ἰδιαίτερο ἔρωτο, πιάτονταν οἱ
 δύο ἄκρες τῶν. Ὅποτε ο μπαλατσῆς, ἔβριζε τίς
 χερίεσ πιάτοντας με τὰ χέρια, τί ἄλλη δύο ἐλεύθε-
 ρεσ ἄκρες τοῦ δερματικό καί εἰς ἔβριζε πιατώ-
 τας με τὰ γόνατα τῶν ποδιῶν. Ἀφού τίς περιέφε-
 ρε, εἰς γυρίσε με τὸ «κλεισιτικό» ἔδικο ἔπι-
 νο βροχάτιο, ἄρῶς τὸ μέγα μέρος μαι κατὸ ἀπὸ
 τὸ δερματικό. -

3. Τα δερμάτια με τὸ δέσιμο βυγκερῶντο ἀπὸ

200-500, οι ώριμα βήματα και χιόνια θη-
 μωτικές. Οι θημωτικές ήσαν δύο ειδών: α) Οι Κο-
 λούρες. Σ' αυτές τα βήματα κοποδεύονται ε-
 ίνα πάνω στο άλλο κυκλικά με τα βήματα προς
 τα μέσα. Είχαν διαμετρο μέχρι 3 μέτρα. Το ε-
 γος των έφτανε τα 2 μέτρα, β) Οι Θημωτικές -
 Σ' αυτές τα βήματα έμπαιναν κατά τον ίδιο
 τροπο, κυκλικά, με τα βήματα προς τα μέσα. Δεν
 έμπαιναν όμως άδεια μέσα, όπως και κολούρες β-
 μενα μέρος των, αλλά χερσίσε και υψώ με άλλα
 βήματα. Όσοι γίνονταν, στενεύε διαρκώς και έ-
 κλεινε παίροντας σχήμα κολούρου κώνου. -

π.

ε' Συμμοριδή χειρήλια

1. Δεν γίνονται παλαιότερα και ούτε και σήμερα
 γίνονται καλλιέργεια πατάκας στο τόπο μας.

(Εδώ τελειώνει το βράσιον ή οίλιον 16)

2. - - -

επί Λοχηοριδί βασιού

1. Όχι, (δέν ουκιδίζονταν). -

(βλ. καλλιόνη στο έντυπο Γρω. η εν. 17)

Γ. Άλωσιμος

1. Βά. Δραμία μεταφέρονται για άλωσιμο επί άλλων -

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΙ

2. Λέγονταν Θηριοβοσκεία. Οι Θηριοβοσκήτες γίνονται
 βέ κυκλική βάση, όπως στα χωράφια, και στε-
 νυνε στο επάνω μέρος, παίρνοντας σχήμα κώνου.

3. Υπήρχε πάντοτε καθωρισμένος χώρος για άλωσι-
 μο, τα άλωια, που ήσαν δάου του χωριού σε
 δύο τοποθεσίες. Κάθε χωρικός είχε το δικό του
 μέρος θ' αυτή, με άλωι >> του. Σ' αυτό έκα-
 νε το Θηριοβοσκεία και στο ίδιο άλωιζε. Στην
 άκρη του άλωιού του, γίνονταν ο χωρισμός του

καρπού από τὰ ἄλλα, δηλαδή κό λήνιομα -

4. Σήμερα τὰ ἀλώνια δὲν εἰσὶν ἐπάρχοντ. Παλαιότε-
ρα κατασκευάζονταν ἐν δύο κοποδερίω: Μία
ἦταν ἐστὶν περιοχή ἐπὶ Ἀγίας Παρασκευῆς καὶ ἡ
δεύτερη, ἐπὶ Λοκατωαρίσια βρύση. Καὶ οἱ
δύο ἦσαν ἔξω ἀπὸ τὸ χωριό.

(Ἡμερῶν ἐπὶ ἔκτατο βρωτ. ἡ σελ. 18)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

5. Τὸ χωριό μας κατὰ γεωγραφικὴ εἴδη τὸ ἀλώνιο τῶν

6. Τὸ ἀλώνιομα εἰσὶν ἀπὸ ἐπὶ 1^{ην} Ιουλίου καὶ
τελειώθη ἐπὶ τέλος Αὐγούστου.

7. Τὰ ἀλώνια ἐπὶν ἐπὶν μας ἦσαν χωματάλινα.
Ἦσαν ἐπὶν ἑκκλικά

8. Δὲν γίνονται κερμιά ἐπιτακτικῶς καθαρίζον-
ταν ἀπὸ τὰ ξηρὰ ἀγριοχορτὰ καὶ ἀγκάδια

καὶ βκουτίζονταν « μὲ φουκαλιέ » -

9. Ἡ προεκπαθία τοῦ ἀλωποῦ γίνονταν μισὴ μὲρὰ
πρὶν ἀρχίσῃ ἢ μεταφορὰ τῶν δεματιῶν. Μόλις τε-
λειῶνε ἢ μεταφορὰ τῶν δεματιῶν, καὶ κουβάλοσς
τὴν ἄλλη μὲρὰ ἀρχίδε ὁ ἀλωπνομος. Ἐὸ ἀλωπ-
νομα ἀρχίδε ὁποιαδήποτε μὲρὰ, ἀλλὰ ἀπὸ τῆς 3^{ης}
πρωίτικῆς ὥρα -

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

(βλ. δὲ κείμενα ἐπὶ ἔλεγο ἐρωτήματα ἀπὸ τ. 64. 19)

10. Στὸ χωριό μας δὲν ὑπῆρχαν ἀλώνια, μὲ ἀλωπνοσ-
λον ἐπὶ μὲρον τοῦ ἀλωποῦ. - Ἐὸ ἀπλωμα τῶν δε-
ματιῶν λέγονταν « βετρώοιμο ». Ἀπλωόνονταν τὴν
ἡμέρὰ 300-500 δεμάτια. - Ἐὰ βράχια ἦσαν γυρομέ-
να πρὸς τὴν ἴδια κατεύθυνση. - Ἐπνεκα κόβονταν τὰ
« δεματκά ».

11. α) Μετὰ τὸ ~~βραβείο~~ βετρώοιμο καὶ κόψιμο τῶν δεμα-
τικῶν τὸ ἀλώνισμα γίνονταν μὲ καταπάτηση,
ἀπὸ περιφερόμενα ζῶα (βόδια - ἄλογα - μουλάρια

καρ χαϊδούρια) και με δουλκάνη, που λέγονταν
στον κοίπο μας «Αλοκάνη» -

β) Τα ζώα ζεύονταν, ως εξής: Από βώδια ή δύο
άλογα δεμένα, όπως στο έργωμα, που σπυρι-
γαμε παραπάνω, περιφέρονταν βέρποιτες επί
αλοκάνη, πάνω στην οποία καθόταν ή στα-
ματούσε έρδιος ή αέριο επί ομογενείας.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
Αλλα ζώα του γεωργού, κυρίως άλογα
και χαϊδούρια περιφέρονταν και κείνα πάνω
στα δερμάτια, ως εξής: Από μία άκρη ενός
βχοιτιού, που έφερε Θηλειά ήταν περαβμένα
τά κεφάλια των ως τον λαγίο. Το άλλο ά-
κρο του βχοιτιού πάλινοταν από το άριστερό
χέρι του γεωργού, που περιέφερε τα ζώα πά-
νω στα δερμάτια, ερχοντας κοντά τους. Στο
δεξι χέρι κρατούσε «καμουτσίκι». Ο ερώπος
αυτός επί σπεριφορά των ζώων λέγονταν «Τοια
τραιάς» -

γ) Στον τόπο μας εαυτοχρόνως πάνω στα δέντρα κινούνται « Τσιατράς » και « μηχανικό άλωνιστικό μέσον » ή « αλοκάνη » - Αύξη από τελούνται από δύο χονδρές βαλίδες συνδεδεμένες οριζοντίως και ωπλισμένες από την κάτω επιφάνεια με σιδερένια έλασματοκία ή από χιόνι εκληρή πέτρας. Κατασκευάζονται από αγνήτες του τόπου μας. Υπάρχει και σύμφρον. Χρησιμοποιούνται για « αλοκάνη » και « αλοκάνη » - Τα « όστρια αλωνιστικού μέσου » ή « Τσιατράς » -

(είδη τελιώνται στο έργο « βρωλημετολογία ή βελ. 21 »)

δ) Κάθε μέρα αλωνίζονται 300-500 δεμάτια. Ο αλωνισμός των αρχίζει από τις 3 ή 4 ώρα την νύχτα και τελειώνει στις 10 ή 11 ώρα το βράδυ - Μόλις τελιώνε γίνονται « ορώσιμο άλλων δεματιών », για αλωπισμό των « άλλων μέρα » -

12. Χρησιμοποιούνται « έξις έργαλεία » Δικούλια που λέγονται « φκούλες », Καρπολόγια και φτιαρία

πού ήταν δια ξύλινα. Ἰσπίους ἐπιτήρχε ὁ δε-
μακοδοσιμ, πού λέγονταν Αποδοσιμ. Ήσαν εὐθερένο
διχαλωτό ἔργαλειο, περασμένο σέ ξύλινο σκελετό

13. Ὁ γεωργός μέ τό δίκουλι μάζευε καί ἀκόμα βλά-
χια τοῦ σπέρματος. ἔβγα ἀπό τό ἀλώνι καί καί
βαλάνιχνη μέσα σ' αὐτό.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

14. Χρησιμοποιούνταν ἀποκοβέρχα διά τό κέντημα
εἰς τῶν βυθίων, πού λέγονταν «ἀξιάλη». ἔβχε μά-
κρες 2 μέτρα, ἦσαν ξύλινη καί ἔφερε ἐπί μία
ἀκρη καρφί, γιά τό κέντημα τῶν βυθίων. Για-
τόν γεωτρήτων χρησιμοποιούνταν «καρτοίκι»
ἦσαν ξύλινη βέρχα, πού εἶχε ἐπί ἀκρη σφι-
γη, περὶ σιτη δαυρίδα ἢ θοκοῖτι. —

(Ἔβω κελιάνα σὺ ἐν ἡμετέροις ἐργασίαις 22)

15. Ἐὸ ἀπλωμα κωνιδιῶν λέγονται «βερῶμα»
 Ἐπὶ ἡμέρα ἀλωρίζονταν ἓνα βερῶμα. —

16. Οἱ ἀλωποδένεις σταχυεὶς λέγονταν «λαμερί».

17. Ἀλῶνιζαι οἱ ἴδιοι γεωργοὶ μὲ τὰ σῶα εὐς καὶ
 μὲ τὴν βοήθεια τῶν ἀλωποδένειων εὐκ. —

18. Οἱ σταχυομαθῶν χερσὶ μισοὶ χρησιμοποιῶνται ἐν
 ἅκαστα ἁπλῶς, πρὸ μάζευσαν ἀπὸ ξένα
 ἀλωποδένεια χαράκια, μὲ τὴν ἔδωκα τῶν γεωργῶν.
 ἦσαν φρωχὲς γυναῖκες, ἀπὸ βρεινῆς περιοχῆς.

19. Ὁ κόπατος ἦταν ξύλιος, ἀπὸ ξύλου, εἶχε μακρὴ
 ἡ μέτρο, λέγονταν κόπατος, καὶ εὐὸ ἓνα ἄκρο ἦ-
 σαν χονδρότερος καὶ πλατύτερος.

(τὸ ἔδωκα κελύφι ἢ βελίς (23) εὐὸ ἐπιπέδον ἐρωτηματικῶν)

20. Γίνονταν εὐὸ κοπάτιμα γιὰ τὸ βίταρι, εὐὸ ἄλω-
 για, ἀλλὰ καὶ εὐὸς ἀλλῆς. Σ' ὠριμμένη περιπτώ-
 σεις γίνονταν κοπάτιμα ρεβυδιῶν καὶ φακῶν,

δεν η ποδούστα ησαν λίγη. - Το κοπάδιον
εότε γίνονταν μόνο απ' τα μέλη των ορισθέντων.
(εδώ τελειώνω επί του παλαιού προγράμματος ή της 24)

21. Το κοπάδιον γίνονταν από 20 άτομα, (εβδόμη-φασκ)
6 ή μία βρώση και απέβλεπε μόνο στο χωριό
του καρπού.

13

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

Μαί. Τραγουδούσαν εο παρακάτω:
Τι έχω μαύρα κορμιά, ΑΙΘΑΝΤΗΝ ή ΒΕΛΑΖΕΝ

14.

Μήνα για αίμα δίψας, μήνα για μαύρα λεία,
Ουδέ για αίμα δίψα, ουδέ για μαύρα λεία
Βγήκα για τον κόδινα, για όση άσπρη Π.
Κι άγιάσενα κατακαμπύ κατά την Καλαμπάκη
Πως πολέμου οι Έλληνες μαζί με το ζουλιάν
Πέφουν τα τόπια σε βροχή, τα βόλια σε χαλά,
Πέφουν κορμιά αλύπητα, κορμιά χωρίς κεφάλια
Κορμιά παι; τα κεφάλια σας, που είναι η λεβεντιά

23. Έχνη χρέως το 1933. Την έφερε ο Παρθένος Καραγιάννης
Αποσπώνταν από Τρακτέρ, που δουλι

σταματημένο, και ἴδενε ἐν κινήσει ἄξονα με
κυκλικὸν τροχόν, ὅστιν περιφέρεια τοῦ ὁποίου ἦσαν
περασμένοι ἱμάτια (λουρί). Ὁ ἱμάτιας αὐτός
ἀπὸ τοῦ ἄλλου ἄκρου του, ἦσαν περασμένοι ἀπὸ ἑ-
μοιο κυκλικὸν τροχόν, τοῦ δευτέρου μέρους ἐπὶ ἀλ-
τινειακῆς μηχανῆς, τῆς Πλατόδας, ποῦ εἰσκατοῦσαν
10 μέτρα πῶ μακρὰ, και ὅστιν ὁποία μετέδιδε
περιωρεφόμενος, ἐπὶ κινήσει. Ἡ κίνησις αὐτὴ μετα-
δίδοιται με μικροεργον ἱμάτιας ἐπὶ διάφορα με-
ρη ~~τῆς~~ ~~Πατόδας~~. ~~Ἡ~~ ~~δραματὶα~~ ~~ἀνεβαίνει~~ ~~ἐπὶ~~
~~κακαίωτρομα~~ ~~ἐπὶ~~ ~~πατόδας~~ ~~με~~ ~~δραματοδοτυ~~ (ἀποδοῦν)
~~ἀπὸ~~ ~~ἐργάτης~~. Ἐπιπλέον ἐρεῖς ἄλλοι ἐργάται γινά ἐπὶ
κακαίωτρομα, τροφοδοτοῦσαν τῆ μηχανῆ με ἐπὶ-
χνα. Ὁ ἕνας, μετέφερε κοντὰ ἐπὶ στόμιον ἕνα-ἕνα
τὰ δραματὶα, δεύτερος ἔκοβε τὸ δραματὶκὸ με ἐπὶ
τῶ (ἐδοκτωτὸ καμπυλωτὸ μαχαίρι) και τρίτος, δ
ταίωτῆ, τὰ ἔσπρωχνε μέσα ἀπὸ τὸ στόμιον, ἐπὶ
κωστικὸ ἐπὶ στατόδας. Ἐπιπλέον τὰ ἐπὶ χνα συν-
τρίβονταν και οἱ κόκκοι τοῦ σιταρίου χωρίζαν
ἀπὸ τὰ ἀχυρο, (γιατί και ἡ καλαρία ταυτοχρο-

να αχυροποιούνται) και έβγαζαν απ' το πιο
 μέρος της πατόδας τα σπικιά μέσα σε τσιουβα-
 λιά. Είδικός εργατής ο χειουβαλαί φρόντιζε τα
 δένη και απομακρύνει τα χειμωμένα εβουβάλια
 Το άχυρο βεήν αρχή, μεταφέρονται σε τρίτο
 εμήμα της μηχανής, απ' το οποίο χύνονται σε
 ύδατος και ειδίως εργατή με τον απεριδιαρη
 φρόντιζε τα εβουβάλια και βεήν φριφριό σπικιά
 Αργότερα βεήν δένη και τρίτου εμήματος, τοκα
 θεσπίζονκε αχυροποιήσε.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

13' Λιχνίωμα -

1. Το έσομα, για λιχνίωμα, ελωπημένα σπάκια, λεχ-
 ταν λαμπή. - Το λιχνίωμα σφριώνεται με ειδί
 εργαλείο ξύλινο, που δένεται με σχοινιά από
 δύο άκρα και σύρονται από ζεμένα ζώα, βώδι
 ή αλογα. Λέγονται λαμπόξυλοι. - Κάθε δια-
 μακα έφερε δμύ, στις οποίες τοποθετούνται κ
 δικές ξύλινες βέργες, ^{κατακόρυφα} για τα μαζεύη στο εβουβά
 του λαμπή, όπως σύρονται από τα ζώα, που

ὄδην αὐτῶν ἀπὸ τοῦ γειωθῶς, πρὸς μίαν ὑψηλὴν ἄκρην
 τῆ ἀλωπιῶ. Ὅσοι λειώματα ἀπόμεινε ἐπὶ ῥάχιστον καὶ
 ἐυθεωρεῖονταν ἐπὶ ἴδιον σημεῖον, μὲ εἰδικὰ ξύλινα ὄρ-
 γανα « τὶς Παπαδιές » - τέλος, μὲ ἀνάλαφρο ἐκού-
 πωμα μαζεύονταν ὅλα τὰ ἐπιλείμματα τοῦ λει-
 ωματος. Ὁ σπυρὸς τοῦ λειώματος, ποῦ λέγονταν
λαμὴ γιὰ λίχνωμα, εὐκοποῦνταν μὲ τὰ « καρ-
 πολόγια » καὶ ἔπαρτε ἔσθια μακροῦλο, κυλι-
 ὄρικο - Δὲν ἐπύρχε ἐπιτόμιον γιὰ καρπώκεται καρ-
 πολόγια **ΔΙΗΜΙΑ** μετὰ τὸν σπυρὸν, μπροστὰ ἀπὸ τὸ λίχ-
 νωμα.

(Ἐδῶ τελειώθη ἐν τῷ ἐντύπῳ ἔρωστατολόγιῳ ἡ βελίς 35)

2. Τὸ ἀνέμωμα λέγονταν λίχνωμα καὶ γίνονταν μὲ
 καρπολόγια.

~~_____~~
 Τὸ καρπολόγιον τοῦ τόπου μας.

3. Λίχνισαν ἄνδρες καὶ γυναῖκες, ἐπὶ οἰμογενεῖα. Ἄν οἱ
 λίχνιστὴ ἦσαν περιβοῦστερα ἀπὸ τοῦ, ὁ πατέρας εἶναι πρὶν
 ἔμπροσθεν ἔπαρτε θεῶν, πρὸς τὸ μέρος, ποῦ παρασείρον-
 ταν τὰ ἄχρια, ἐπὶ ἡ μητέρα ἢ ὁ μεγαλύτερος ἀ-

Οερφός, λήχνιζε προς τό μέρος που έπερται οί βιόρα
και βχημάσιζαι μαυρικό θωρό, που λέγονται
« Βέρχα » -

4. Τά κοχθρά κορμάκια των σταχυών, που παρεκίν
μετά τό λήχνωμα, μέ τόν καρπό, λέγονται κότβα
Ο καρπός αυτών, αποχωρίζονται, είτε μέ κοπάκι
είτε μέ ξεχωριστό αλάνωμα, όταν κελκύνε δ αλ
γίωμα των σταχυών. Τά κότβαλα, αλάνίζονται

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΜΕ ΑΛΟΚΑΤΗ - ΑΘΗΝΩΝ

(Ηδω κελκύνται στό έτυπο βρωτ. ή βελίς 26)

14 5. Τό ζέγμο (ζέυξη) των ζώνη, βρο αλάνωμα
κοτβάλων γίνονται, όπως στό αλάνωμα των δεμα
των. Από τή βραχιόλα του ~~βρωτ~~ αμπολιού δε
νεται μέ βχοπι, ή αλοκατη - Άη, εα ζεμτα ζφ
ήταν αλοχα, ή αλοκατη δένονται απ' τό γαντζα
του φαλαγγαριού - Αλάνωμα κοτβάλων γίνονα
μογον στα βιετρα -

6. Όταν γίνονται τό λήχνωμα, για ^{να} καθαρισθούν τα

κόσβαλα επί του καρπού, μία γυναίκα μέμφουκαλιά»
 (βαρυσδρο), εάρωνε ελαφρά επί βέργα του καρπού,
 απομακρύνοντα παράμερα, δύο κόσβαλα πρόβδαινε.
 Μόλις τελείωνε το λίκνισμα ενώ αχύρων, η μακρου-
 λή βέργα του καρπού, μαζεύονταν, λικνιστά σπάλι, βε-
 λωνικό σωρο. Απολονδούβε το δερμόνεμα (κοκκι-
 γίωμα), με μεγάλη δερμόνα, δερμάτινη ή τείχηνη
 που **β**ε ένα μέρος του κόκκου, από τα πλάγια, ευ-
 λήτου περιωλίσματος, έφρα και πύλωτη βυρμάτινη
 λαβή, για να βεραίνετα σεα δίχαιλα, άντεσρα-
 μένου κατακορύφως, καταστοχίου. Από το άλλο ά-
 κρο η δερμόνα μιάονταν από το χωρρό, από το κά-
 τω μέρος εφ. Έτσινα η γυναίκα, έφριχνε τον καρ-
 πό με τον εφικέ, η ταχάρι ^{μικρο} και κινάται επί ^{εφ} εφ-
 προς - οπίω, εφέφταν από τις εφύπυ οι κόκκοι
 και απέμειναν τα κόσβαλα, που εδωιάζονταν
 παράμερα.

(δδο κελώτη η βελίς 27 του βνε. έρωτ.)

7. Μετά το θερμόπνομα, ο βυρός, που σχηματίζονταν
 επιδιορθώθηκαν με το ξύλινο αλιωφόραρο, κι ε
 παίρνει σχήμα κυκλικό - Δεν χαράβνονταν βυαυ
 ρός ε' αώσον, ούτε γίνονταν προσκύνηση και άβη
 βρός βισ' ε' χωρξό. Μπίνονταν παίκουτε, εστ
 κορυφή και στα πλάγια του βυρού, τα καρπολά
 για και το αλιωφόραρο.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

8. Δεν εστίνονταν άλλα βυρα.

14 γ) 1. Στο αλιώνι έβρεση ο χωρξός, γά πληρώση εν
 δεκάση και το τρίτον - Ο δεκατιβτής έρχοντα
 στο αλιώνι μετά το θερμόπνομα, όπου μετρούβε
 και σφράγιζε το βυρό. Το μέτρημα γίνονταν μέ
 ταχάρι, που ήταν ξύλινο δοχείο και χωρούσε δε
 έξι δώδεκα και μισή οκάδυ. Έτσινα το σφράγι
 με μία μακρουλή σπειδα, που λέγονταν σφρα
δα. Ήνω λέγονταν δεκάση, ήταν ένάση. - Σε
 κάθε 9 ταχάρια, έπαιρνε 1 ο δεκατιβτής κι
 8 ο χωρξός. Έτσινα πληρώνονταν το τρίτο

Σε κάθε 3 ταξάρια, έχουμε 2 ο διοικητές και 1 ο υφασματάρχης του Άγ. Α.

Στό έθνος πληρώνονται άκόμα τέ είδος.

ΑΘΗΝΩΝ

α) Αττάλεια

β) Το Αεροπολακιάτικο

γ) Το γυφτιάτικο

δ) Η κοτόσα του γιατρού

ε) Ο κουρέας

στ) Ο γελαδαρις

ζ) Ο Βαρμας

η) Ο Γροντιάρης (χοιροβοσκός)

θ) Ο χιδάρης (που έβσκε ριμόνιτυ κατοίκε)

ι) Ο αλλακάρης (Υδροταμίας οέ στοσίματα)

ια) Ο Βειδάρης

[Faint, illegible handwriting in the top section of the page]

3. Το βιτάρι και οι άλλοι καρποί αποδιδέονται
σε άμπρια, σε ειδικά καθίσματα και σε ειδικά καθίσματα

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

[Small text below the stamp, possibly a reference or date]

4. Το άχυρο, αποδιδέονται σε άχυριτα, μέσα βρα
χωριό και κοινά σε βράσι... Μεταφέρονταν επί
τά άλωνα στον άχυριτα μέσα σε άχυρογάλλικα
(μεγάλη κόφρα) - Η μεταφορά διαρκούσε 2-6
μέρες. Ο πάτος σε κάθε άχυρογάλλικο ήταν
ξεχωριστό κομμάτι και άποχε, όταν λυον-
ταν ένα σχοιό, που το συκρατούσε επί
τό έξω μέρος, κάθε μεγάλης κόφρα. Στο
άλωνα τις γέμιζαν με τις « φκούλες »

πού ήσαν ξύλινα με (6) δάκτυλα, για να παίρ-
 νουν πολύ άχυρο και γίνεσαι χριζορα εὐ χει-
 ομα. Τὸ άχυρο ἀδιαδοσαν ἔξω ἀπὸ τὸν α-
 χυριῶνα καὶ ἐκὸς μέρας, πού ὑπῆρχε μικρὸ παρά-
 θυρον. Ἐπιὲ ἄλλο μέλος εἰς οἰμοσχέλια με μι-
 κρότερη φκούλα, εὐ ἔβριχτε μέσα ἐπὸν άχυ-
 ριῶνα. Μετα ἐπὸν άχυριῶνα, ἡ γυναῖκα ἡ εα-
 κορίτσια τῶν χωρῶν εὐ διαβιορπιζαν καὶ εὐ
 παροῦσαν. Μὲ εἰς βασιλῆα αὐτῆ ἀρχολοῦντεσαν
 ἄλλῃ οἰμοσχέλια εἰς χωρῶν ἀπὸ Α-Η-Ν

κατὰ εὐ θερμὸ, διαλέγονταν βράχια, πού κοπα-
 νίζονταν. Ἡ ποσότητα αὐτῆ ἐπίρριπτεσαν χωριῶν
 ἐπὶ ἄλλη χρονιά, ἀποκλειστικὰ γιὰ ἐπόρο.
 Διαλοχὴ ἐπόρου, ὅπως γίνονταν καὶ κατὰ τὸν ἀλω-
 πωμό. Σχεωρίζονταν 300-400 δεμάτια, πού
 ἀλωπίζονταν χωριστὰ γιὰ νὰ γιῆ ὁ ἀλωπωμός

των, ἐὶ ἀλίων, σκουπίζονταν πρῶτα, καλά. Ἀ-
κό γίνονταν, γιὰ νὰ μὴ «μορτσαρευθῆ» ὁ σπα-
ραι ἀπὸ τὰ «γυμνομένα» στάχνα τῶν δεματι-
ποῦ δ' ἀλπιζόνταν, μὲ ὑπολείμμακα διασκορι-
σμένων, ἄλλων σπόρων. -

6. Κατὰ ἐὶ ξειδιάλεγμα τῶν βραχυῶν, ποῦ προω-
ρίζονταν γιὰ σπόρο, πρὸ τοῦ θριβμοῦ, κακα-
κηνιάζονταν ἐνὰ πλέγμα, ἀπὸ τὰ πλεχθέντα
ἐκάχνα, ποῦ λέγονταν «χένη». - Τροποθε-
τοῦνταν ἄλλοτε ἐπὶ κίμοιοκαβί, γιὰ νὰ ἔχη
ἡ βοδικά τὴν εὐλογία τοῦ Θεοῦ καὶ ἄλλοτε
κονεά βεόν καθρέφει ἐπὶ βουκειοῦ γιὰ βουλι-
θμό (διαμοσφητικό). - ἔιχε βλήμα κερραχά-
γοι.

- Φυλάσσονταν (ἢ πλεχθή, χένη), ὡς τὴν ἄλλαν
βοδικά, ποῦ δά τὴν ἀνεικαθιστοῦσε καιτοῦρ
για, τὴν γέας βοδικάς.

Δ' Ἑσπείαι Πυραΐ -

1. Ἄγαμμα φωτιάς ἐπὶ ὑπαίθρου, γίνονται καὶ γίνονται μόνον κατὰ τὴν Ἀποκριῆν. -

Τὸ ἄγαμμα παλαιότερα γίνονταν, μόνον μιά φορά, ἐπὶ τὸ βράδυ τῆς Κυριακῆς εἰς Βυροφάγον. Σήμερα ἐπισημαίνεται ἐπὶ 8 μέρη. Ἀπὸ τοῦ βράδυ τῆς Κυριακῆς καὶ Ἀποκριῆς, ὡς ἐπὶ τὸ βράδυ τῆς Κυριακῆς τῆς Βυροφάγου, ἔλεγε τὴν μέρη καὶ ἐπὶ τὸ βράδυ. Ἀνάβεται ἡ φωτιά ἀπὸ τὴν ἑσπείαν ἢ ἀπὸ τὴν ἀρχήν, κατὰ τὴν ἡμέραν, μ.μ. - Τὸ ἄγαμμα γίνεται κατὰ μαχαλάδι, ὅπου πολλὴ θεοσύ. Πρέπει, ὅμως, τὰ ὑπαίθρου μέρος ἀνοιχτό καὶ ἴσιο, γιὰ νὰ ἐπιφέρει τὴν νύκτα γίνονται γνήθια καὶ χορός.

(Ἰβιδὸν ἐλλογιῶν ἐπὶ τὸν ἑσπείαν ἑσπείαν ἢ βελ. 30).

2. Στὸν τόπον καὶ ἡ φωτιά αἰετῆ, λέγονταν καὶ λέγεται φωτιά.

1. Ἐπὶ φωτιά ἐπὶ ἀνάπτου κυρίως, οἱ ἡλικιωμένοι. Ἀνάπτου ὅμως, καὶ τὰ παιδιὰ. -

2. Τα ξύλα για επίφωτσία τα μαζεύουν, οι νέοι
 σε χειροποιή από (10) μέρες, υπό μπουρά και
 φυλάτουν έδριμένο μέρος. Ήπιως, μαζεύουν
 και τα μικρά παιδιά, στεγνά χόρτα με τα ζαρ-
 ρίκια >> - Για τα επί διατηρήσει αρκετή έ-
 φέρει κατέλα που σημαίνει επίφωτσία και έ-
 σου ξύλα, δακτύλους πορτοκαλιών (πρίνων) ή
 μακα άμπελών, σε κό βώιτιους - Πολλή φε-
 κλεπτον ξύλα, για να μη έβησαν ή φωτσία, ά-
 βήματα της χειροποιή.

3. Τα ξύλα μεταφέρονται στο καθωρισμένο μερ-
 τής χειροποιή και τα εσοδικών εχμασιζόν
 μεγάλο μέρος. Όλοι έπιδιώκουν οι φλόγ-
 δική τους φωτσία, να επημεδών ηγλοκερ
 από εις άλλη.

Στον κόσμο μας υπάρχει ευηθδεια, γά λέχωνται δια-
φορα αποκριάτικα τραγούδια. Δέν χινοεαι προκυ-
χες, οβτε ζορκια, οβτε κρόσοι και άλλοι δόρυβοι.
Τά τραγούδια πολλή φορή αναφέρονται, οτα οω-
ματικά χαρίσματα των ανδρών και γυναικών,
πρι αποσελούν την παρεια και είναι οβωπλικά
και παρακτικά. Οπως:

Ενας γιος χιροντάκος είχε κράνα φορτωμένη,
κι έρεξαν οι χιρες οβτε, κι οβτε πήραν 'πο μια χούφτα
και μια χιρα κακομοίρα δέν έπρόλαβε να πάρη,
Παίρνουν εγάζουν κά τσιουβαλια, πέφει 'τα μέ δυο κέφαλα
Τούτα είναι για εό μένα τί είναι τα οβώλια μου καμεμένα!
Πολλή φορή καταλήχουν στην αιχρολοχια:

Πεού-πεού-πεού, μπρέ-μπρέ-μπρέ,
Το κριεβίταγ του κορίτσι, δέν μπορεί γά καλουρήση,
Δέν μπορεί γά καλουρήση, πέντε χλιαρία να χιμίση!

Και:

Πεού-πεού-πεού, μπρέ-μπρέ-μπρέ,
Τίς τραχύ τίς αποκριή, αποκρευν' απο τυρι
Αποκρευν' κι απο μαλλι!.....

2. Γύρω και πάνω από τή φυσία γίνονται πηδύμ-
μα και χοροί. Τήν φυσία τήν πηδούτ από πα-
λλήν φορέν, δλοι. Κατά τό πηδύμα, λέγοιται
για τήν καθεα πηράχμακα και δβεία.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

(Βία βελώντα κα δντασ βρωτ. ηελις)

Στις φωνές, τα κελυφαία χρόνια, καιχοτεα και
λάουτα, από τροχούς τρακεριών, άραξιών, κ.λ.π.
Από χίλια, για τα διατηρέεα ή φωνιά άρκελύ
ώρευ.

Ουδέποτε υπήρχε έδιμο, τά καιζωνται όμοιώ-
ματα, όσόν τόπο μαζ.

Εά κελυφαία χρόνια, ή βνήθια τά λέζωνται
εραχόνια με άνχρόλογα, περιωριόθηκε σε με-
γάλο βαθμό και έχεδον κοντά τα βυλίση.
Μαχητόφωνα ή γραμμόφωνα έξυπρητουή τις
παρέες, που ως τις 12 τά μεβάτυχα, βυχεί-
ζουν τους πυρρίχιους χορούς εων. Σε ώριμέ-
γευ παρέες χρησιμοποιούνεα για τό χορό και
τοπικά μουικά όργανα, όπως κλαρίνο, βιολι,
τσαμπουρά. - Πριν διαλυθή ή παρέα, βνήνελα
καλά ή φωνιά. -